

Pöytäkirja
=====

- Sosialidemokraattisen Eduskuntaryhmän valmistavan valiokunnan kokouksesta, joka pidettiin ryhmähuoneessa eduskuntatalossa 22 p:nä syyskuuta 1939. Kokous alkoi klo 15,30. Saapuvilla olivat: Bryggari, Komu, Kulovaara, Lehtokoski, Lepistö, Pekkala, Peltonen, O., Syrjänen, Welling, Wiik ja Aattela. Puhetta johti Pekkala ja pöytäkirjan kirjoitti Aattela.

1 §.

Rautatie Rovaniemi - Sodankylä.

Keskusteltiin hallituksen esityksestä rautatien rakentamisesta Rovaniemeltä Sodankylään.

Kulovaara: Selosti hallituksen esitystä. Esitti eräitä tietoja radan lasketusta kannattavuudesta. Radan rakentamista perustellaan myöskin sillä, että sen rakentaminen tekisi mahdolliseksi Porkosen-Pahtavaaran malmialueen käytön, koska nyt rakennettavaksi ehdotettu rata tulisi olemaan osana sanotulle malmialueelle aikanaan mahdollisesti rakennettavasta radasta. On laskettu, että k.o. alueella on arviolta 100 miljoonaa tonnia 40 % malmia. Radan rakentamista on pidettävä tarpeellisena ennenkaikkea nykyisen tilanteen vuoksi. Kannatti hallituksen esityksen hyväksymistä.

Bryggari: Nykyisen tilanteen auttamiseen ei tämä rata ehdi tulla valmiiksi. Jäämerelle menevä maantietä on levennetävä ja Liinahamarin satamaa laajennettava. Jos Venäjä ja Englanti joutuisivat vastakkain, ei suunniteltua rataa voitaisi käyttää. Työttömyyden torjumista ja rauhanajan tarvetta silmälläpitäen voidaan kannattaa radan rakentamista.

Pekkala: Tämän kysymyksen esilletulo on katsottava nykyisen tilanteen esilletuomaksi. Vaikka rata aluksi saataisiinkin rakennetuksi vain Sodankylään asti, niin se jo tuntuvasti helpoittaisi kuljetusvaikeuksiamme. Suomella täytyy olla jonkinlainen henkireikä. Kannatti hallituksen esitystä.

Syrjänen: Ryhmälle on tuotu melko suuri asia jokseenkin valmistamattomana käsiteltäväksi. Nyt suoritettussa keskustelussa on tosin jonkin verran saatu lisävalaistusta. Ei tahtonut vastustaa hallituksen esityksen hyväksymistä.

Peltonen, O.: Hallituksen olisi pitänyt esittää rata rakennettavaksi aikaisempaa runkoratasuuntaa seuraten. Puhui voimakkaasti mainitun suunnan puolesta ja vastusti jyrkästi hallituksen esityksen hyväksymistä.

Aattela: Yhtyi hallituksen esitykseen.

Lepistö: Samoin.

Welling: Hallitukselta ei ole kiellettävä varoja k.o. suunnitelman toteuttamiseksi.

Asiasta puhuivat vielä Kulovaara ja Komu.

Keskustelun päätyttyä päätettiin ryhmäkokoukselle ehdottaa, että ryhmä kannattaisi hallituksen esityksen hyväksymistä.

V a k u u d e k s i :

Yrjö Räsänen

Puheenjohtaja.

Ernst Rattala

Sihteeri.

Pöytäkirja

Sosialidemokraattisen Eduskuntaryhmän kokouksesta, joka pidettiin ryhmähuoneessa eduskuntatalossa 22 p:nä syyskuuta 1939. Kokous alkoi klo 16,30. Nimenhuudossa merkittiin poissaoleviksi: Andersson, G., Eskola, Fagerholm, Hakkila, Hiltunen, Kettunen, Kuusisto, Lindström, Lehtokoski, Linna, Lonkainen, Malkamäki, Peltonen, M. H., Pyy, Rydberg, Räisänen, Salmenoja, Sillanpää, Svento, Tanner, Tervo, Wenman, Wirtanen ja Voionmaa. Puhetta johti Pekkala ja pöytäkirjan kirjoitti Aattela.

1 §.

Rautatie Rovaniemi-Sodankylä.

Keskusteltiin hallituksen esityksestä rautatien rakentamisesta Rovaniemeltä Sodankylään.

Valmistava valiokunta ehdotti, että ryhmä kannattaisi hallituksen esityksen hyväksymistä.

Kulovaara: Selosti hallituksen esitystä. Rata tulisi maksamaan noin 190 miljoonaa markkaa. Esitti eräitä tietoja radan kannattavuudesta. Radan rakentamista perustellaan myöskin sillä, että se olisi osana Porkosen-Pahtavaaran malmialueelle aikanaan mahdollisesti rakennettavasta radasta. Ministeri Voionmaa on ilmoittanut, että eräs belgialainen yhtymä on lupautunut rakentamaan radan, jos se saisi käytettäväkseen e.m. malmialueen. Myöskin työttömyyden torjumista silmälläpitäen olisi radan rakennustyöt pantava alulle. Kannatti hallituksen esityksen hyväksymistä.

Bryggari: Ratasuuntaa ei ole tarkoin suunniteltu eikä tutkittu. Jos hallituksen esitys hyväksytään, niin se merkitsee sitä, että rata on myöhemmin rakennettava Jäämerelle asti. Kululaitosministerin pitäisi selostaa asiaa. Rata ei ehdi valmiiksi ennen sodan päättymistä. Tämä asia joudutaan päättämään "säkkipöydässä". Asiaa olisi tarkoin tutkittava.

Peltonen, O. Yhtyi pääasiassa edelliseen. Jo rakenteilla olevia ratoja pitäisi saada valmiiksi. Puhui radan rakentamisesta Kemijärven kautta. Tämä olisi parempi suunta kuin mitä hallitus esittää.

Pekkala: Huomautti, että suunnitelmat on tehtävä kauko-

näköisesti ja kaikkein pahinta silmälläpitäen. Maamme on saatava joku reikä Jäämerelle. Yhteinen kansa ei voisi ymmärtää ryhmän kielteistä kantaa tässä asiassa.

Kekäläinen: Lapin läänin väestöstä elää valtaosa vientiteollisuuden antamien työmahdollisuuksien varassa. Pohjolassa vallitsee nyt vakava työttömyyskausi. Kannatti hallituksen esitystä.

Paasonen: Huomautti ettei ole ollut puhe esityksen hylkäämisestä, on vain tahdottu keskustella radan suunnasta. Suomen Pankin pääjohtaja Ryti on lausunut, ettei rata ehtisi tulla valmiiksi nykyisen tilanteen vallitessa. Piti suotavampana radan rakentamista Kemijärveltä Sodankylään. Toivoi, että hallitus suostuisi tähän.

Salovaara: Huomautti Paasonen lausunnon johdosta, että vuosi sitten hänkin oli samalla kannalla, mutta olosuhteet ovat muuttuneet ja niin hänenkin on täytynyt asettua toiselle kannalle. Hallituksen esittämä suunta on myös poliittisesti tärkeä. Huomautti, että Pohjois-Suomessa noin 23,000 maavasta miestä vaatii työtä ja elatusta. Maantie- ja rautatietyöt olisi saatava käyntiin.

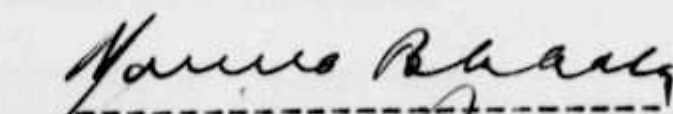
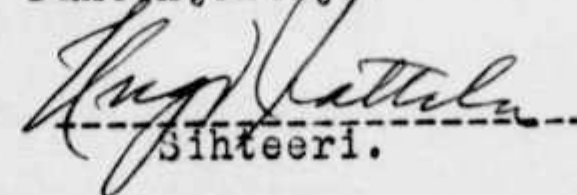
Aattela: Kannatti hallituksen esityksen hyväksymistä.

Kärriäinen: Samoin.

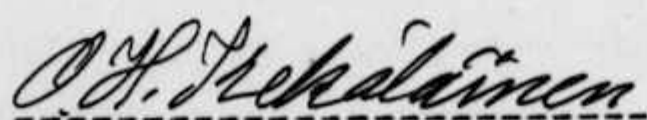
Keskustelun päätyttyä hyväksyttiin äänestyksestä v.v. ehdotus.

Peltonen, O.: Ilmoitti olevansa eriävällä kannalla.

V a k u d e k s i :

Puheenjohtaja.

Sihteeri.

T a r k i s t e t t u :

P ö y t ä k i r j a
=====

Sosialidemokraattisen Eduskuntaryhmän valmistavan valiokunnan kokouksesta, joka pidettiin ryhmähuoneessa eduskuntatalossa 26 p:nä syyskuuta 1939. Kokous alkoi klo 18. Saapuvilla olivat: Bryggari, Komu, Kulovaara, Kuusisto, Lehtokoski, Lepistö, Linna, Lonkainen, Pekkala, Peltonen, O., Rantala, Reinikainen, Räisänen, Welling ja Aattela. Puhetta johti Pekkala ja pöytäkirjan kirjoitti Aattela.

1 §.

Valmistavan valiokunnan kokoonpano.

Todettiin, että ryhmän sääntöjen 5 §:n mukaisesti oli myöskin seuraavista valiokunnista valittu jäsen valmistavaan valiokuntaan: ulkoasiainvaliokunnasta Räisänen, lakivaliokunnasta Komu, talousvaliokunnasta Tolonen ja pankkivaliokunnasta Rantala.

2 §.

Kansaneläkelaitoksen valtuutetut.

Päätettiin ryhmäkokoukselle ehdottaa, että ehdokkaiksi Kansaneläkelaitoksen valtuutettujen vaalia varten asetettaisiin seuraavat:

Sillanpää, Miina,
Hiilelä, Amanda Katariina,
Hiltunen, Onni,
Aattela, Hugo ja

Bryggari, Tuomas, sekä siltä varalta että saadaan kuusi valtuutettua valituksi Lonkainen Jussi ja hänen varamieheksensä Lepistö.

Varamiehiksi:

Huotari, Anni,
Lehtokoski, Aino,
Kulovaara, Urho,
Salmenoja, Pietari,
Rantala, Viljo,
Lumme, Alpo,
Linna, Jalmari,

Andersson, Sven Gunnar ja

Jokinen, Emil.

3 §.

Valtiontilintarkastajat.

Puheenjohtaja ilmoitti, että ruotsalaisen eduskuntaryhmän taholta on esitetty pyyntö, että ryhmän taholta myötävaikutettaisiin ruotsalaisen eduskuntaryhmän valtiontilintarkastajaehdokkaan valitsemisen puolesta. Heidän ehdokkaanaan on J.E. Håstbacka.

Lyhyen keskustelun jälkeen pyyntö hylättiin.

Päätettiin ryhmäkokoukselle ehdottaa, että ehdokkaiksi valtiontilintarkastajain vaalissa nimettäisiin:

Rantala, Viljo ja

Paasonen, Armas.

Varamiehiksi:

Kajala, Olavi ja

Karjalainen, Eetu.

4 §.

Pankkivaltuusmiehet.

Päätettiin ryhmäkokoukselle ehdottaa, että ehdokkaiksi pankkivaltuusmiesten vaalissa nimettäisiin:

Tanner, Väinö,

Helo, Johan,

Pekkala, Mauno ja

Kilpi, Eino.

5 §.

Suomen Pankin tilintarkastajat.

Päätettiin ryhmäkokoukselle ehdottaa, että ehdokkaiksi Suomen Pankin tilintarkastajain vaalissa nimettäisiin:

Kuusisto, August,

Hiltunen, Onni ja

Aattela, Hugo.

Varamiehiksi:

Lepistö, Matti,

Welling, Yrjö ja

Peltonen, Onni.

6 §.

Mustasillan 60-vuotispäivä.

Päätettiin ryhmän jäsenelle, тов. Mustasilla 1 a l l e hänen täyttäessään 60 vuotta antaa ryhmän puolesta muistolahja.

Vakuudeksi:

Juho Rauhala
Puheenjohtaja.
Hugo Rauhala
Sihteeri.

Pöytäkirja

Sosialidemokraattisen Eduskuntaryhmän kokouksesta, joka pidettiin ryhmähuoneessa eduskuntatalossa 26 p:nä syyskuuta 1939. Nimenhuudossa merkittiin poissaoleviksi: Hakala, Hakila, Halonen, Kilpi, Koivulahti-Lehto, Penttala, Raatikainen, J., Salovaara, Svento, Tanner, Wiik, Voionmaa ja Väisänen. Puhetta johti Pekkala ja pöytäkirjan kirjoitti Aattela.

1 §.

Kansaneläkelaitoksen valtuutetut.

Päätettiin v.v. ehdotuksesta, että ehdokkaiksi Kansaneläkelaitoksen valtuutettujen vaalia varten asetetaan seuraavat:

Sillanpää, Miina,
Hiilelä, Amanda Katariina,
Hiltunen, Onni,
Aattela, Hugo ja
Bryggari Tuomas,
sekä siltä varalta, että saadaan kuusi valtuu-

tettua valituksi

Lonkainen, Jussi ja
hännen varamiehekseen
Lepistö, Matti.
Varamiehiksi:
Huotari, Anni,
Lehtokoski, Aino,
Kulovaara, Urho,
Salmenoja, Pietari,
Rantala, Viljo,
Lumme, Alpo,
Linna, Jalmari,
Andersson, Sven Gunnar ja
Jokinen, Emil.

2 §.

Valtiontilintarkastajat.

Päätettiin v.v. ehdotuksesta, että valtiontilin-

tarkastajain vaalissa ei ryhmän taholta myöstyväikuteta ruotsalaisen kansanpuolueen tilintarkastajaehdokaan valituksitulemisen puolesta.

Ehdokkaiksi k.o. vaalia varten nimettiin v.v. ehdotuksesta:

Rantala, Viljo ja

Paasonen, Armas.

Varamiehiksi:

Kajala, Olavi ja

Karjalainen, Eetu.

3 §.

Pankkivaltuusmiehet.

Päätettiin v.v. ehdotuksesta, että ryhmän ehdokkaiksi pankkivaltuusmiesten vaalissa asetetaan:

Tanner, Väinö,

Helo, Johan,

Pekkala, Mauno ja

Kilpi, Eino.

4 §.

Suomen Pankin tilintarkastajat.

Päätettiin v.v. ehdotuksesta, että ryhmän ehdokkaiksi Suomen Pankin tilintarkastajain vaalissa asetetaan:

Kuusisto, August,

Hiltunen, Onni ja

Aattela, Hugo.

Varamiehiksi:

Lepistö, Matti,

Welling, Yrjö ja

Peltonen, Onni.

Vakuudeksi:

Mauno Pekkala
Puhsejohtaja.
Hugo Aattela
Sihteeri.

Tarkistettu:

Lauro Parinheikki

Alfo Lumme

Pöytäkirja

Sosialidemokraattisen Eduskuntaryhmän valmistavan valiokunnan kokouksesta, joka pidettiin ryhmähuoneessa 3 p:nä lokakuuta 1939. Saapuvilla olivat: Bryggari, Kulovaara, Lehtokoski, Lepistö, Pekkala, Peltonen, O., Räisänen, Syrjänen, Welling ja Aattela. Puhetta johti Pekkala ja pöytäkirjan kirjoitti Aattela.

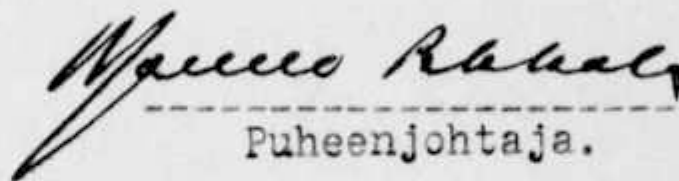
1 §.

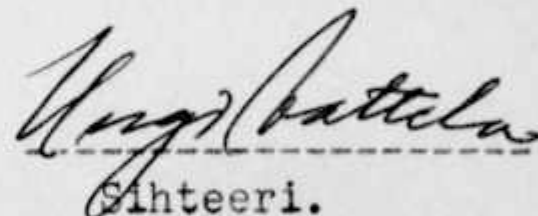
Lähetystö.

Kokoukseen saapui Suomen Rakennustyöläisten Liiton sihteerin johdolla rautateitten rakennustyöläisten lähetystö, jonka taholta kiinnitettiin kokouksen huomiota rautateitten rakennustyöläisten palkkausoloissa vallitseviin epäkohtiin. Varsinkin suuriperheiset rakennustyöläiset ovat vaikeassa asemassa ja olisi heidän asemansa parantamiseksi rautateitten rakennustöissään otettava käytäntöön n.s. lapsiavustusjärjestelmä. Myöskin asunto-olot ovat monilla rautatierakennustyömailla varsin puutteelliset ja olisi niissäkin pikaisesti saatava korjaus aikaan.

Kokouksen puolesta vastasi lähetystölle puheenjohtaja P e k k a l a selostaen lyhyesti niitä toimenpiteitä, joita ryhmän taholta on palkkakysymyksessä suoritettu. Vakuutti, että ryhmä tulee kiinnittämään vakavaa huomiota lähetystön esittämiin näkökohtiin.

V a k u u d e k s i :

Puheenjohtaja.

Sihteeri.

Pöytäkirja

Sosialidemokraattisen Eduskuntaryhmän valmistavan valiokunnan ja Suomen Sosialidemokraattisen Puolueen Puoluetoimikunnan yhteisestä kokouksesta, joka pidettiin eduskuntatalossa pankkivaliokunnan huoneessa 3 p:nä lokakuuta 1939. Kokous alkoi klo 16. Saapuvilla olivat: Aaltonen, Andersson, G., Fagerholm, Harvala, Helo, Komu, Kulovaara, Kuusisto, Lehtokoski, Lepistö, Linna, Paasio, Pekkala, Räisänen, Salmenoja, Salovaara, Syrjänen, Tanner, Welling, Wiik, Voionmaa ja Aattela. Puhetta johti Pekkala ja pöytäkirjan kirjoitti Aattela.

1 §.

Hallituspohjan laajentaminen.

Tanner: Ilmoitti, että maalaisliiton ja edistyspuolueen eduskuntaryhmien puolesta on käännytty hänen puoleensa ehdotuksella hallituspohjan laajentamisesta. Ehdotusta perustellaan sillä, että nykyinen ajankohta on varsin vakava ja asiain näin ollen olisi saatava myöskin oppositio, ikl:tä lukuunottamatta, mukaan hallitukseen. Hallituksen ohjelmaa ja päämiestä ei tul-taisi muuttamaan. Ministeripaikkoja tarjottaisiin siis ruotsalaiseen kansanpuolueeseen ja kokoomuspuolueeseen kuuluville. Jos tarjoukseen saataisiin kielteinen vastaus, niin asia on sillä selvä ja maalaisliiton oikeisto tulisi rauhoitetuksi, se kun on tätä asiaa maalaisliiton keskuudessa ajanut.

Puhuja lausui omana käsityksenään, että kokoomuspuolue ei tyytyisi yhteen ministeripaikkaan vaan vaatisi useampia ja asia saattaa kokoomuksen osalta raueta tähän. Huomautti, että Ruotsissa on hallituksen uudistamiskysymys ollut jo elokuusta asti vireillä. Asia on kyllä tällä kertaa siirtynyt pois päiväjärjestyksestä, mutta saattaa tulla esille heti kun se tulee ajankohtaiseksi. Mainitsi vielä, että maalaisliittolaisella taholla uskontaan ruotsalaisen kansanpuolueen hyväksyvän e.m. tarjouksen.

Räisänen: Oli jyrkästi sitä mieltä, ettei ole aihetta laajentaa hallituspohjaa Tannerin mainitsemaan suuntaan.

Pekkala: Sikäli kun tiedän on maalaisliitto yksimielinen hallituspohjan laajentamisesta. Nyt ei ole varaa hallitusrintaman särkemiseen.

Linna: Uskoi ettei maalaisliitto nykyoloissa uskalla heittää sosialidemokraatteja sivuun hallitusvastuusta.

Tanner: Objektiivisista syistä ei tarvitsisi hallituspohjaa laajentaa. Asiathan voidaan hoitaa ryhmien välisillä neuvotteluilla. Eri asia on minkä arvon antaa toisten hallituspuolueiden vaatimuksille. Tilanne vaalien jälkeen on kyllä sellainen, että porvarilliset puolueet yksinäänkin voivat muodostaa hallituksen.

Lepistö: Tiedusteli miten Suomen ja Neuvosto-Venäjän välinen tilanne on kehittynyt. Onko odotettavissa neuvotteluja?

Tanner: Kauppasopimusta Suomen ja Neuvosto-Venäjän välillä on hierottu kauan. Neuvottelut alkoivat jo v. 1938. Viime keväänä lähetettiin neuvottelijat Moskovaan, mutta ne keskeytyivät silloin kun venäläiset esittivät myöskin poliittisia vaatimuksia. Tämän vuoden elokuussa ryhdyttiin Suomen taholta jälleen toimenpiteisiin neuvottelujen aloittamiseksi. Suomen hallituksen kirjelmään vastattiin kohteliaasti ja jo ensi viikolla saattaa tulla kutsu saapua neuvottelemaan.

Welling: Ennenkuin tässä kokouksessa tehdään päätös olisi meikäläisten ministerien otettava yhteinen kanta asiassa. Porvarillinen rintama voi muodostaa hallituksen. Olisi hyvä jos ei niin kävisi. Oli sitä mieltä, että Rautavaaran paikan täyttäminen toisella miehellä ei ole kovinkaan vaarallinen asia.

Voionmaa: Piti tärkeänä, että sosialidemokraatit ovat tällä ajankohdalla mukana hallituksessa, jonka käsiteltäväksi voi tulla Suomelle elintärkeitä kysymyksiä. Piti suotavana hallituspohjan laajentamista. Jo se olisi parempi, jos yksi ruotsalaisen kansanpuolueen jäsen saataisiin mukaan hallitukseen. Tällaisella täydennyksellä ei mitään menetetä. Piti mahdollisena hallituksen perinpohjaista uudistamistakin. Maalaisliiton keskuudessa ilmenevä hermostuminen voi johtaa äkilliseen hallituspulaan.

Aaltonen: Jos tahdotaan päästä hallituspohjan laajentamiseen, on toimeenpantava täydellinen korjaus. Asiasta ei päästä paikkailulla. Porvarit voivat muodostaa kokoomushallituksen, koska heidän hallussaan on eduskunnan enemmistö. Tässä vaiheessa emme voi kieltäytyä vastaamatta myönteisesti maalaisliiton ja edistyspuolueen taholta teh-

tyyn ehdotukseen.

Kulovaara: Piti tärkeänä, että sosialidemokraatit ovat hallituksessa mukana. Oli sitä mieltä, että kokoomus ei tulisi mukaan sellaiseen hallitukseen, jonka pääministerinä on Cajander. Jos hallitusta ryhdytään perusteellisesti uudistamaan, niin silloin on pidettävä kiinni eduskunnan eri ryhmien välisistä voimasuhteista ja silloin meikäläisten olisi saatava haltuunsa kuusi ministeripaikkaa.

Syrjänen: Jos nykyinen ajankohta olisi samanluontoinen hallituksen perustamisajan kanssa, ei tulisi kyseeseenkään hallituspohjan laajentaminen. Tällä hetkellä on hallitusvastuu koetettava jakaa mahdollisimman laajalle pohjalle.

Pekkala: Piti todennäköisenä, että kokoomuksen taholta vastattaisiin kielteisesti, jos k.o. puolueelle tarjottaisiin paikkaa hallituksessa.

Helo: Valtiovallasta on pidettävä kiinni. Ei pitänyt tilannetta sellaisena, että voisi tulla kyseeseen puolueemme syrjäyttäminen hallituksesta. Ei pitänyt hallituksen kokoonpanon laajentamista asiallisista syistä välttämättömänä. Asia muuttuu toiseksi, jos manööveristä on kysymys. Se ei ole kovin suuri paha, mutta ei kovin kunniallinenkaan. Viimeisenä hätävarana sitäkin voi käyttää.

Tanner: Katselen tilannetta jokseenkin samoin kuin Helo. Ei meitä nyt voida jättää sivuun hallitusvastuusta. Mikä minua tässä asiassa vaivaa on se, että tiedämme tekevämme tarjouksen, johon tulee kielteinen vastaus. Jos tämä on maalaisliiton rauhoittamiseksi tarpeen, niin siihen voidaan mennä, mutta en minä siitä pidä. Tasavallan presidentti harrastaa tätä asiaa kovasti.

Wiik: Suhtautuminen Neuvostoliittoon vaikuttaa asian ratkaisuun. Jos hallituksessa olevat toverimme ovat rauhallisen ratkaisun kannalla, niin silloin hallituksessa pitää olla. Jos ehdotettu toimenpide on tarpeen maalaisliittolaisten rauhoittamiseksi, niin siinä tapauksessa se voidaan suorittaa.

Fagerholm: Huomautti maalaisliiton ja edistyspuolueen kannasta tässä asiassa.

Lehtokoski: Yhtyi niihin, jotka olivat myönteisen vastauksen antamisen kannalla.

Räsänen: Ei meitä voida sivuuttaa hallitusvastuusta.

Salovaara: Ilmoitti kannattavansa maalaisliiton ja edistyspuolueen taholta tehtyä ehdotusta.

Aaltonen: Ehdotti, että vastauksena maalaisliiton ja edistyspuolueen taholta tehtyyn tiedusteluun kään-
tymisestä kokoomus- ja ruotsalaisen kansanpuolueen halli-
tuksen täydentämistarkoituksessa, ilmoitettaisiin ettei
kokous, vaikka se ei pidäkään hallituspohjan laajentamis-
ta tarpeellisena, tahdo asettaa esteitä maalaisliiton ja
edistyspuolueen toivomalle e.m. toimenpiteelle.

Voionmaa: Kannatti Aaltosen ehdotusta. Arveli että
lopuksi joudutaan kuitenkin perinpohjaiseen hallituksen
uudistamiseen.

Syrjänen: Yhtyi Aaltosen ehdotukseen.

Keskustelun päätyttyä hyväksyttiin 20 äänellä yhtä
ääntä (Räisänen) vastaan Aaltosen ehdotus, joka näin ollen
tuli kokouksen päätökseksi.

V a k u u d e k s i :

Yrjö Räsänen
Puheenjohtaja.

Heikki Aattela
Sihteeri.

P ö y t ä k i r j a

Sosialidemokraattisen Eduskuntaryhmän valmistavan valiokunnan kokouksesta, joka pidettiin ryhmähuoneessa eduskuntatalossa 3 p:nä lokakuuta 1939. Kokous alkoi eduskunnan istunnon päätty-
tyä klo 21,10. Saapuvilla olivat: Bryggari, Komu, Kulovaara, Kuu-
sisto, Lehtokoski, Lepistö, Linna, Pekkala, Peltonen, O., Reinikainen,
Räisänen, Syrjänen, Welling ja Aattela sekä ministerit Fagerholm,
Tanner ja Voionmaa ja puoluesihteerit Aaltonen. Puhetta johti
Pekkala ja pöytäkirjan kirjoitti Aattela.

1 §.

Ryhmäkuri.

Puheenjohtaja P e k k a l a ilmoitti, että valmis-
tava valiokunta on kutsuttu koolle sen johdosta, että ryhmän
jäsen Svento on eduskunnan tämpäpäiväisessä istunnossa esit-
tänyt tasavallan suojelulakia käsiteltäessä lausunnon, joka
sitä kuunnellessa herätti mitä syvintä paheksuntaa ryhmän-
me jäsenissä. Ei sillä hyvä, että hän esiintyi ryhmän kannas-
ta poikkeavalla tavalla; sen lisäksi hän ylimielisesti ja
omaa tärkeyttään korostaen arvosteli ryhmän kantaa, vieläpä
antoi vääriä todistuksia asian käsittelystä sos.-dem. ryhmän
keskuudessa.

Räisänen: Ei tässä nyt ole maanjäristystä tapah-
tunut. Kun yö nukutaan, niin rauhoitutaan.

Voionmaa: Puhe oli loukkaava hallituksessa olevia
ryhmän jäseniä kohtaan. Lehtiin on saatava tieto, että Svento
tässä asiassa edustaa vain itseään.

Tanner: Jollei Sventon esittämään lausuntoon puutu-
ta, niin sitten käy ryhmän toiminta mahdottomaksi. Huomisiin
lehtiin on pantava jyrkkä vastalause.

Lepistö: Svento on sopimaton olemaan ulkoasiainva-
liokunnan puheenjohtajana.

Aaltonen: Siivottomuudesta on tehtävä loppu.

Lehtokoski: Ei pitänyt Sventon esiintymistä sopivana.
Ryhmän puheenjohtajan olisi eduskunnan istunnossa pitänyt puut-
tua Sventon lausuntoon. Tässä ryhmässä ei tasavallan suojelu-
laki ole ollut käsiteltävänä.

Reinikainen: Yhtyi siihen, että huomisiin lehtiin
annetaan v.v. puolesta lausuma.

Bryggari: Ei ihmetellyt Sventon menettelyä. Jo hänen aikaisemmatkin esiintymisensä antavat aiheita muistutuksiin.

Kulovaara: Sosialidemokraattisen puolueen eräänä heikkoutena on pidettävä sitä, että sen keskuudessa on vallinnut heikko kuri. Vallattomuutta ei saisi tapahtua. Sventoa ei kuitenkaan saada järjestykseen. Hänen puheensa oli täynnä pilkkaa ja häväistystä ryhmää ja sen yksityisiä jäseniä kohtaan.

Lepistö: Ei pelkkä selostus riitä, on myös ryhdyttävä rankaisutoimenpiteisiin.

Räsänen: Asia olisi jätettävä varsinaisen ryhmäkokouksen käsiteltäväksi.

Syrjänen: Asiaan on tiukasti puututtava.

Voionmaa: Huomautti, ettei kokouksen osanottajissa ole ilmennyt mitään kiihkoa, on kysymys pelkää itsepuolustuksesta.

Pekkala: On harkittava, onko viisasta saattaa asia sanomalehtien palstoille, mutta joihinkin rankaisutoimenpiteisiin sen sijaan voitaneen ryhtyä.

Tanner: Piti välttämättömänä sitä, että v.v. puolesta saatetaan huomisiin lehtiin lausuma. Rankaisutoimenpiteenä voidaan ajatella sitä, että Sventoa kehoitetaan eroamaan ulkoasiainvaliokunnan puheenjohtajan paikalta.

Kuusisto: Huomautti miten asiaa on sääntöjen mukaan käsiteltävä.

Keskustelun päätyttyä päätettiin, että huomispäivänä 4/10 -39 ilmestyviin lehtiin saatetaan v.v. puolesta julkilausuma, jonka laatijoiksi valittiin puheenjohtajat P e k k a l a ja R e i n i k a i n e n, sihteeri A a t t e l a ja puoluesihteerit A a l t o - n e n .

Edellämainittujen henkilöiden laatiman lausuman sanamuoto oli seuraava:

"Eilisessä eduskunnan istunnossa esitti sos.-dem. ryhmän jäsen Svento tasavallan suojelulakia käsiteltäessä lausunnon, jossa annettiin väärää tietoa asian käsittelystä ryhmässä. Tähän nähden ja kun lausunnon sävy

muutenkin oli loukkaava ja ryhmän omaksuman kannan vastainen, ryhmän valmistava valiokunta esiintuo paheksumisensa lausunnon johdosta sekä saattaa päätöksensä täten Sos.-dem. Puolueen jäsenten ja valitsijoiden tietoon."

(Julkaistu useissa lehdissä, mm Suomen Sosialidemokratissa 4/10-39)

V a k u u d e k s i :

Jouko Räsänen
Puheenjohtaja.

Antti Pekkala
Sihteeri.

P ö y t ä k i r j a
=====

Sosialidemokraattisen Eduskuntaryhmän valmistavan valiokunnan kokouksesta, joka pidettiin ryhmähuoneessa eduskuntatalossa 5 p:nä lokakuuta 1939. Kokous alkoi klo 18. Saapuvilla olivat: Bryggari, Hakkila, Kuusisto, Lehtokoski, Lepistö, Pekkala, Peltonen, O., Reinikainen, Salmenoja, Syrjänen, Welling, Wiik ja Aattela sekä puoluesihtööri Aaltonen. Puhetta johti Pekkala ja pöytäkirjan kirjoitti Aattela.

1 §.

Rautateitten rakennustyöläisten kirjelmä.

Kokoukselle esiteltiin rautateitten rakennustyöläisten kirjelmä (Liite 1), jossa kosketeltiin samoja asioita, joita 3/10-39 v.v. kokouksessa käynyt rautateitten rakennustyöläisten lähetystö oli esitellyt.

Lehtokoski: Asiaan on ryhmän taholta puututtava. Ryhmän olisi valittava lähetystö asiaa eteenpäin ajamaan.

Welling: Huomautti edessä olevasta vaikeasta taloudellisesta tilanteesta.

Syrjänen: Kannatti Lehtokosken ehdotusta.

Hakkila: Työväen palkkakysymyksiä ajettaessa olisi käytettävä sopivia menettelytapoja.

Lehtokoski: Rautateitten rakennustyöläisten palkkakysymykseen on myöskin valtiovarainvaliokunnassa kiinnitettävä huomiota.

Salmenoja: Asian hoitaminen on vaikea juttu. Olisi kyettävä antamaan tehokasta apua työttömyydestä kärsiville.

Peltonen, O.: Jos ryhmä kannattaa perheavustusten antamista rautateitten rakennustyöläisille, olisi silloin myöskin valtion konepajatyöläiset asetettava samaan asemaan.

Bryggari: Nykyään maksetaan yleensä rautateitten rakennustyöläisille sellaisia palkkoja, jotka ovat asianomaisilla paikkakunnilla käytännössä. Palkat ovat liian alhaiset. Lapsiavustusiassa olisi otettava yhteys SAK:n kanssa.

Keskustelun päätyttyä päätettiin asettaa toimikunta asiaa selvittämään. Toimikuntaan valittiin Bryggari, Welling ja Aattela.

2 §.

Ryhmäkuri.

Otettiin käsiteltäväksi v.v. kokouksessa 3/10-39 (viimeinen

sinä päivänä pidetty kokous) esillä ollut R. Sventon asia.

Puheenjohtaja Pekkala esitti asiasta seuraavaa:

"Sen lausunnon johdosta, jonka ryhmän jäsen Svento antoi tasavallan suojelulakia eduskunnassa käsiteltäessä ja joka ryhmän jäsenten keskuudessa on herättänyt yleistä tyytymättömyyttä, on valmistava valiokunta, kuten ryhmän jäsenille on tunnettua, saattanut heti keskustelun päätyttyä julkisuuteen tiedonannon, missä Sventon menettelyä on paheksuttu. Samalla kun valmistava valiokunta odottaa, että ryhmä hyväksyy mainitun valmistavan valiokunnan toimenpiteen, on valiokunta vielä tänään käsitellyt asiaa ja todennut mm.,

että Svento lausunnossaan on esittänyt tasavallan suojelulain käsittelyn ryhmässä väärällä tavalla sekä ettei ryhmän tiedossa ole ryhmän jäseniä, jotka pakotuksesta olisivat äänestäneet tasavallan suojelulain puolesta;

että Sventon lausunnon sävy oli erittäin loukkaava niin hyvin sos.-dem. ryhmää kuin sen jäseniä kohtaan;

että kyseessäoleva Sventon esiintyminen ei ole ainoa laatuaan, vaan on hän ennenkin poliittisesti arkaluontoisissa tilanteissa esittänyt ryhmän omaksumasta kannasta poikkeavan kannan;

että Svento on mitä suurimmassa määrin laiminlyönyt eduskuntatyössä tärkeät ryhmäkokoukset olemalla v.1937 pidetyistä 17 ryhmäkokouksesta läsnä vain 4:ssä, v.1938 pidetyistä 17 ryhmäkokouksesta vain 7:ssä ja tänä vuonna pidetyistä 16 kokouksesta, jossa nimenhuuto on toimitettu, vain 5:ssä (sitäpaitsi on ollut kolme sellaista ryhmäkokousta, jossa nimenhuutoa ei ole toimitettu);

että Svento näin ollen varsin usein ryhmäkokouksesta poissaolleen ei ole voinut tai tahtonut käsityskantansa voittoon viemiseksi käyttää ryhmässä noudatettua ja ryhmän jäsenten aina hyväksymää tietä: sanan julistamista ryhmäkokouksessa, vaan on ryhmästä välittämättä vieläpä ylimielisestikin puhunut eduskunnassa ryhmää vastaan;

että Sventon nyt kyseessäolevassakin tapauksessa olisi ryhmässä hyväksytyjen periaatteiden mukaisesti ollut tuotava asiansa ryhmän käsiteltäväksi;

että Svento tällaisella menettelyllään samoinkuin

Käytä 16 n.v. pöytäkirjaan 94 - 39

Kululaitosten ja yleisten töiden ministeriölle.

Kuluva lokakuun 3 p:nä ministeriössä käyneen Tienhaaran - Viipurin, Varkauden - Viinijärven, Oriveden - Jämsän, Suolahden - Haapajärven, Kontiomäen - Taivalkosken ja Porin - Haapa-

mäen rautatierakennustyöläisten lähetystön kanssa käytyyn keskusteluun viitaten esitämme kunnioittaen seuraavaa:

Rautatierakennustyöläisten työpalkat ovat jatkuvasti olleet alhaisia, niinkuin yleisesti on tunnettua. Tämän vuoksi työläiset ovat tehneet lukuisia esityksiä palkkojen korottamiseksi, m.m. viimeksi viime kesäkuun 6 p:nä kulkulaitosten ja yleisten töiden ministeriön jätetyssä kirjallisessa esityksessä. Seurauksena onkin ollut palkkoihin vähäisempiä korotuksia, jotka ovat kuitenkin olleet riittämättömiä. Viime aikoina on lisäksi ollut havaittavissa kaikkien välttämättömien kulutustavarain hintojen kohoamista, mikä on tehnyt palkat entistäänkin riittämättömämmiksi. Kun lisäksi ottaa huomioon, että rautateiden rakennustyöläiset joutuvat poikkeuksetta maksamaan m.m. korkeampia vuokria, sekä kuluttamistaan tuotteista paikallisesti lisääntyneen kulutuksen aiheuttaman korkeamman hinnan, ovat nykyisin maksettavat palkat käyneet todellakin riittämättömiksi. Niinikään on ratarakennustyömailla havaittavissa erinäisiä muita puutteellisuksia ja epäkohtia, jotka olisivat hyvällä järjestelyllä varsin helposti poistettavissa. Tällaisista epäkohdista ja puutteellisuuksista mainitsemme seuraavaa:

Asuntokysymys on ollut jatkuvana vaikeutena ratarakennustyöläisille. Jo se seikka, että uusia rautateitä rakennetaan useiden asumattomien maastojen kautta, tekee asuntokysymyksen vaikeaksi.

(Maaseutukylissäkin on tavallisimmin rakennukset ahtaita ja muutoinkin puutteellisia ja tarkoitettut vain talollisten omia perheitä varten.) Kun samalle paikkakunnalle, missä asuntoja on harvaan, saapuu runsaammin ratarakennustyöläisiä, ovat nämä jo muutenkin ahtaat ja puutteelliset asunnot jaettava sekä paikallisen asujamiston että saapuvien työläisten kesken. Näin ollen on ilman muuta selvää, että asumaan joudutaan varsin ahtaasti ja käyttämään asuntoina sellaisiakin huoneistoja, joita ei asunnoiksi alunperin ole tarkoitettu. Asun-

tojen runsas kysyntä on samalla omiaan korottamaan asunnoiksi vähäinkin sopivien huoneistojen vuokrat aivan kohtuuttomiksi, mutta kun valinnan varaa ei ole, on työläisten murisematta korotettu vuokra maksettava. Välttämätöntä olisikin, että valtiovalan puolesta ryhdyttäisiin järjestämään ratarakennustyömaille asuntoja, koska vain siitä tiedä asuntokysymys tulee paremmin hoidettua.

Varsinkin suuriperheiset työläiset joutuvat kärsimään sekä alhaisten palkkojen että puutteellisten asuntojen puolesta. Heillä ei ole varaa kilpailla paremmista asunnoista, joita muutoinkin vastenmielisesti vuokrataan lapsirikkaille perheille. Jotta heidän asemaansa saataisi huomattavampaa helpoitusta, olisi heille palkan lisäksi myönnettävä n.s. lapsilavustuksia, joita m.m. valtion viran- ja toimenhaltijoille maksetaan.

Myös se seikka, että paikkakuntalaisille, joita kii-reimpinä työaikoina pidetään ratarakennuksilla työssä, olisi syytä varata työtä mahdollisuuksien mukaan kautta vuoden, ettei aiheutettaisi heille työttömyyttä juuri sellaisena aikana, jolloin vapailla työmarkkinoillakin on työnsaanti kaikkein vaikeinta. Tietenkin etutilla työnsaantiin nähden on edelleenkin pidettävä vakinaisia ratarakennustyöläisiä.

Eräät ratatyöpäälliköt ovat ottaneet tavakseen ilmoittaa työläisille toiselle radalle siirtämisestä vasta aivan viimeisellä hetkellä, eli usein vasta päivääkin ennen. Kun tällaisesta äkillisestä lähdöstä koituu työläisille monenlaista haittaa ja ikävyyksiä, olisi suotavaa, että tämä ilmoitus annettaisiin mahdollisimman aikaisin, jotta asianomaiselle työläiselle jäisi aikaa muuttonsa järjestämiseen. Niinikään eräät työpäälliköt ovat supistaneet työläisten vapaalippuoikeuksia m.m. siten, että kun työläinen, joka palvelustuosiensa ansiosta on jo saavuttanut vapaalippuoikeuden, joutuu työvähyden tai muun seikan vuoksi erotettavaksi työstä, ei hänelle anneta

vapaalippua, vaikka se hänelle juuri tällaisissa tapauksissa olisi mitä välttämättömiä, jotta hän pääsisi hakemaan itselleen ansiota toiselta paikkakunnalta.

Työntekijäin vuosilomalain tulkintaan nähden olisi myöskin saatava erinäisiä selvennyksiä. Nyt on tapahtunut sellaista, että työläinen, joka on ollut rautatierakennustöissä yhtämittaa esim. neljä vuotta ja joutunut sen jälkeen olemaan työnvähyyden vuoksi esim. yhden kuukauden työttömänä, päästen sen jälkeen jälleen työhön ja suorittanut taas työtä vuoden, on hänelle annettu ainoastaan yhdestä vuodesta tulevan loma, vaikka hän olisi ollut oikeutettu saamaan loman viiden vuoden palveluksesta, koska työsuhteen keskeytyminen on ollut lyhyt eikä se ole aiheutunut hänen omasta tahdostaan. Tilinmaksuaikoihin olisi myös kiinnitettävä huomiota, että ne maksettaisi määräpäivinä, eikä siirrettäisi 3 - 6 päivällä, kuten tähän asti on eräillä rataosilla tapahtunut, mistä on aiheutunut hyvin ymmärrettäviä vaikeuksia työläisille.

Kaikkeen edelläsanottuun viitaten saamme kunnioittaen esittää:

että rautatierakennuksilla maksettaisiin työläisille seuraavia alimpia palkkoja:

ammattimiehille 8 mk, sekatyömiehille 7 mk ja naisille 5 mk tunnilta ja että näitä palkkoja tarkistettaisiin sitä mukaa kun elinkustannusten hinnat kohoavat.

että vapaalippuoikeus, vapaat lääketarpeet ja lääkärin hoito annettaisiin myösöntekijäin perheen jäsenille samoin kuinöntekijöille itselleen.

että valtion toimesta varattaisiin asuntoja, joita kohtuullisesta vuokrasta annettaisiin työläisten asuttaviksi.

että jatkuvasti ratarakennuksilla työssäoleville työläisille maksettaisiin n.s. lapsiavustusta samassa suhteessa kuin

vakinaisille valtion viran- ja toimenhaltijoille maksetaan.

että paikallisille työläisille varattaisiin myös mahdollisuuksien mukaan jatkuvasti työtä.

että ratarakennukselta toiselle siirrettäville työläisille ilmoitettaisiin siirroista vähintään viikkoa ennen siirron tapahtumista.

että työläiselle, joka työnvähyyden tai muun työajohdosta riippuvan syyn vuoksi joutuu eroamaan, mutta on sitä ennen ehtinyt saavuttaa vapaalipun käyttöoikeuden, myönnettäisiin vapaalippu.

ettäöntekijäin vuosilomalain 6 §:n toista kohtaa tulkittaisiin siten, ettei pisimpään lomaan oikeutetun työläisen työsuhteen katsota katkeavan sen vuoksi, jos hän on joutunut työnvähyyden tai muun hänestä itsestään riippumattoman syyn vuoksi olemaan työstä pois esim. yhden kuukauden, ja että asevelvollisuusaika ei katkaisisi työsuhteen jatkuvaisuutta

ja että tilit maksettaisiin aina määräpäivänä.

Helsingissä, lokakuun 4 p:nä 1939.

Suomen
Rakennustyöläisten
Liitto r.y.
E. K. K.

Liite 1 a v.v. joulukuun 5/10-39

S U O M E N
RAKENNUSTYÖLÄISTEN
LIITTO R.Y.

H E L S I N K I
S I R K U S K A T U 5 P U H E L I N 7 1 1 3 8

Helsinki, lokakuun kuun 5 p:nä 1939.

Sosialidemokraattinen

Eduskuntaryhmä,

T ä ä l l ä .

Rautatierakennustyöläisten lähetystön tk.

3 p:nä arv. ryhmän puheenjohtajan ja valmistusvaliokunnan kanssa käymään keskusteluun viitaten lähetämme kappaleen kulkulaitosten ja yleisten töiden ministeriölle tänään lähettämästämme kirjelmästä.

Samalla haluamme lisäksi mainita, että työläiset pitävät erikoisen tärkeänä palkankorotuksia, sillä maksettavat palkat ovat alhaisia, joista esimerkkinä mainitsemme m.m. Oriveden - Jämsän radalla maksettavat palkat: Naisten palkka 3:50, sekatyöläisten 5 mk, kallionlouhinnassa 7 mk, vaunumäessä 6 mk, montutöissä 6 mk ja kirvestöissä 7 mk tunnilta. Osoitukseksi siitä, että maksetut palkat eivät ole riittäneet työläisten perheiden ylläpitoon liitämme mukaan Längelmäen kunnan huoltolautakunnan puheenjohtajan antamasta todistuksesta jäljennöksen, josta käy selville, että huoltolautakunnan on ollut avustettava ratatyöläisiä. Perheelliset ratatyöläiset ovat tietenkin joutuneet ikävimpään asemaan, sillä heidän on jaettava sama ansio useamman perheenjäsenen kesken kuin pieniperheisten tai poikamiesten, joten anomus lapsiavustusten käytäntöön ottamisesta on täysin oikeutettu. Myös asuntokysymys on niitä asioita, jonka järjestelyyn lähetystön mielestä olisi valtiiovallan toimesta ryhdyttävä. Esimerkkinä tässä suhteessa mainitsemme muutamia tapauksia edellämainitulta ratatyömaalta: Asuntoja on olemassa tavattoman vähän ja ovat ne yleensä heikossa kunnossa. Vuokra on lukuisissa tapauksissa noin 10 mk neliömetriltä, jos asunto on vähänkin kunnollinen. Työläisten on lisäksi käytettävä sellaisiakin asuntoja, joka on Enso-pahvilla maalaistuvan nurkkaan eristetty koppi. Mutta puutteellisiakaan asuntoja työmaiden läheisyydessä ei ole riittävästi vaan löytyy esimerkiksi, että työläisten on asuttava jopa 9 kilometrin päässä työmaalta.

Kun edellämainitut lähetystön taholta esitetyt toivomukset ovat sellaisia, että ne toteutettuina vaativat varoja,

olisi toivottavaa, että arv. ryhmän taholta kiinnitettäisiin asiaan vakavaa huomiota ja valtion ensi vuoden menoarviota vahvistettaessa varattaisiin tarpeelliset määrärahat edellämainittuja tarkoituksia varten

Kunnioittavasti

Suomen
Rakennustyöläisten
Liitto r.y.
E. Kannan

harkitsemattomalla kirjoittelullaan ryhmän ja puolueen sekä puoluetovereiden toiminnasta on antanut aseita valtiollisten vastustajiemme käsiin vahingoittaen siten sekä sos.-dem.ryhmää että puoluetta;

että Sventon lausunto myös terveen parlamenttarismin kannalta oli valitettavaa, ja

että samalla kun ryhmän ja puolueen edun nimessä tällaiselle asiain menolle on asetettava tehokas este, Sventon menetelyn johdosta on ryhdyttävä rankaisutoimenpiteisiin.

Tässä tarkoituksessa ehdottaa valmistava valiokunta, huomioonottaen myöskin Sventon aseman ulkoasiainvaliokunnan puheenjohtajana,

että Sventolle annettaisiin ankara varoitus, kehoittaen häntä pyytämään eroa ulkoasiainvaliokunnan puheenjohtajan toimesta ja että tieto tästä ryhmän päätöksestä perusteluineen lähetettäisiin paitsi asianomaiselle piiritoimikunnalle myös puoluetoimikunnalle."

Wiik: Ei pitänyt sopivana sitä, että v.v. 3/10 antama lausuma saatettiin julkisuuteen myöskin porvarilehtien välityksellä. Pekkalan esittämien numerotietojen, jotka koskivat poissaoloja ryhmäkokouksista, tarkistaminen olisi tarpeen.

Aattela: Huomautti edellisen johdosta, että hän on koettanut huolellisesti tarkastaa pöytäkirjat ja on sen perusteella antanut puheenjohtajalle e.m. numerotiedot.

Lehtokoski: Yhtyi siihen, että Sventolle annetaan varoitus eduskunnassa pitämänsä puheen johdosta.

Bryggari: Huomautti Sventon aikaisemmasta toiminnasta. Ei ole tyydyttävä vain toteamaan Sventon ylimielinen käyttäytyminen. Kurinpitotoimenpide on paikallaan. Myös olisi otettava selvyyttä poissaolojen aiheesta.

Hakkila: Työväen keskuudessa on yleensä pyritty noudattamaan järjestystä ja kuria. Tämä on ollut leimaa-antavaa myöskin ryhmän toiminnalle. Huomautti, että Sventon tapausta on katseltava sitä taustaa vastaan, että hän on sivistynyt henkilö ja on ollut useat vuodet puolueen leivissä. Sekä "sopottamisesta" että puolueen häpäisemisestä on tehtävä loppu. Työväki ei ymmärrä tällaisena aikana kurittomuutta.

Lepistö: Svento on "tuulien haistelija". Hänen puheensa oli varmaankin tarkan harkinnan tulos. Eikö häntä voisi toistai-

seksi eroittaa ryhmän jäsenyydestä?

Aaltonen: Puheenjohtajan esittämä ehdotus perusteluineen oli täsmällisesti ja objektiivisesti tehty, eikä siinä ollut henkilökohtaista sivumakua. Se olisi hyväksyttävä. Sven-ton puheen tyyli osoittaa, että se oli ennakolta harkittu. Edesvastuttomasta esiintymisestä on tehtävä loppu.

Reinikainen: Elämme vaikeita aikoja. Suurissa kysymyksissä on oltava yksimielisiä. Kannatti puheenjohtajan ehdotusta.

Peltonen, O.: Yhtyi Pekkalan ehdotukseen.

Kuusisto: Kannatti Pekkalan ehdotusta. Ei olisi vielä pantava liikkeelle raskasta ryhmästä eroittamiskoneistoa.

Welling: Oli sitä mieltä, että Sventoa ei nykyisen tilanteen huomioonottaen olisi kehoitettava eroamaan ulkoasiainvaliokunnan puheenjohtajan paikalta. Muilta kohdilta yhtyi Pekkalan ehdotukseen.

Syrjänen: Ryhmä ei voi luottaa Sventoon myöskään ulkoasiainvaliokunnan puheenjohtajana, joksi hänet on valittu ryhmän jäsenenä ja ryhmän luottamusta nauttivana.

Keskustelun päätyttyä hyväksyttiin äänestyksellä Pekkalan ehdottama päätös perusteluineen.

3 §.

Rautatien rakentaminen Pohjois-Suomeen.

Kuusisto: Ryhmässä olisi tehtävä päätös hallituksen esityksestä rautatien rakentamisesta Rovaniemeltä Sodankylään.

Lyhyen keskustelun jälkeen asia pantiin pöydälle.

4 §.

Sotatilalain muuttaminen.

Wiik: Ryhmän olisi määrättävä kantansa perustuslakivaliokunnassa parhaillaan käsiteltävänä olevaan ed. Kukko-sen aloitteeseen sotatilalain muuttamisesta.

Asian käsittely siirrettiin huomenna pidettävään v.v. kokoukseen.

V a k u u d e k s i :

Pekka Pekkala
Puheenjohtaja.

Aatto Aattela
Sihteeri.

P ö y t ä k i r j a

Sosialidemokraattisen Eduskuntaryhmän kokouksesta, joka pidettiin ryhmähuoneessa eduskuntatalossa 5 p:nä lokakuuta 1939. Kokous alkoi klo 19. Nimenhuudossa merkittiin poissaoleviksi: Eskola, Hakala, Hiilelä, Karjalainen, Koivulahti-Lehto, Komu, Kulo-vaara, Lindqvist, Lindström, Lonkainen, Lumme, Metsäranta, Mustasil-ta, Raatikainen, J., Rydberg (puhujatehtävä), Räisänen, Svento, Turka, Wirtanen, Voionmaa ja Väisänen. Puhetta johti Pekkala ja pöytäkirjan kirjoitti Aattela.

1 §.

Lähetystö.

Ryhmäkokoukseen saapui lähetystö, jossa oli jäseninä henkilöitä useista Lapin läänin kunnista. Lähetystön puolesta lausuttiin ryhmälle toivomus, että se myötävaikuttaisin ed. Juneksen rautatiealoitteen hyväksytyksitulemiseen, sekä kiin-nitettiin huomiota sikkäläisiin malmi- ym luonnonrikkauksiin. Lähetystön taholta pidettiin suotavana k.o. luonnonrikkauksien tutkimista ja vuorityön käyntiin saattamista Lapissa ja pyy-dettiin ryhmän kannatusta tutkimustyön aikaansaamiseen.

Puheenjohtaja P e k k a l a vastasi ryhmän puolesta huomauttaen aluksi, että rautatie- ja liikenneasiat ovat luon-teeltaan sellaisia, että niissä hyvin voimakkaasti tulee esiin paikalliset näkökohdat ja etupyrkimykset. Ryhmä on aina koetta-nut ottaa huomioon yleiset edut ja kansantaloudelliset näkökoh-dat. Ryhmä tulee kinnittämään vakvaa huomiota lähetystön esit-tämiin seikkoihin.

2 §.

Ryhmäkuri.

Puheenjohtaja P e k k a l a esitti seuraavan valmis-tusvaliokunnan selostuksen ja ehdotuksen:

"Sen lausunnon johdosta, jonka ryhmän jäsen Svento antoi tasavallan suojelulakia eduskunnassa käsiteltäessä ja joka ryhmän jäsenten keskuudessa on herättänyt yleistä tyyty-mättömyyttä, on valmistava valiokunta, kuten ryhmän jäsenille on tunnettua, saattanut heti keskustelun päätyttyä julkisuuteen tiedonannon, missä Sventon menettelyä on paheksuttu. Samalla

kun valmistava valiokunta odottaa, että ryhmä hyväksyy mainitun valmistavan valiokunnan toimenpiteen, on valiokunta vielä tänään käsitellyt asiaa ja todennut mm.,

että Svento lausunnossaan on esittänyt tasavallan suojelulain käsittelyn ryhmässä väärällä tavalla sekä ettei ryhmän tiedossa ole ryhmän jäseniä, jotka pakotuksesta olisivat äänestäneet tasavallan suojelulain puolesta;

että Sventon lausunnon sävy oli erittäin loukkaava niin hyvin sos.-dem. ryhmää kuin sen jäseniä kohtaan;

että kyseessäoleva Sventon esiintyminen ei ole ainoa laatuaan, vaan on hän ennenkin poliittisesti arkaluontoisissa tilanteissa esittänyt ryhmän omaksumasta kannasta poikkeavan kannan;

että Svento on mitä suurimmassa määrin laiminlyönyt eduskuntatyössä tärkeät ryhmäkokoukset olemalla v. 1937 pidetyistä 17 ryhmäkokouksesta läsnä vain 4:ssä, v. 1938 pidetyistä 17 ryhmäkokouksesta vain 7:ssä ja tänä vuonna pidetyistä 16 kokouksesta, jossa on nimenhuuto toimitettu, vain 5:ssä (sitäpaitsi on ollut kolme sellaista ryhmäkokousta, jossa nimenhuutoa ei ole toimitettu);

että Svento näin ollen varsin usein ryhmäkokouksesta poissaolleen ei ole voinut tai tahtonut käsityskantansa voittoon viemiseksi käyttää ryhmässä noudatettua ja ryhmän jäsenten aina hyväksymää tietä: sanan julistamista ryhmäkokouksessa, vaan on ryhmästä välittämättä vieläpä ylimielisestikin puhunut eduskunnassa ryhmää vastaan;

että Sventon nyt kyseessäolevassakin tapauksessa olisi ryhmässä hyväksytyjen periaatteiden mukaisesti ollut tuotava asiansa ryhmän käsiteltäväksi;

että Svento tällaisella menettelyllään samoin kuin harkitsemattomalla kirjoittelullaan ryhmän ja puolueen sekä puoluetovereiden toiminnasta on antanut aseita valtiollisten vastustajiemme käsiin vahingoittaen siten sekä sos.-dem. ryhmää että puo-

luetta;

että Sventon lausunto myös terveen parlamentarismin kannalta oli valitettava, ja

että samalla kun ryhmän ja puolueen edun nimesä tällaiselle asiain menolle on asetettava tehokas este, Sventon menettelyn johdosta on ryhdyttävä rankaisutoimenpiteisiin.

Tässä tarkoituksessa ehdottaa valmistava valiokunta, huomioonottaen myöskin Sventon aseman ulkoasiainvaliokunnan puheenjohtajana,

että Sventolle annettaisiin ankara varoitus, kehoittaen häntä pyytämään eroa ulkoasiainvaliokunnan puheenjohtajan toimesta ja että tieto tästä ryhmän päätöksestä perusteluineen lähetettäisiin paitsi asianomaiselle piiritoimikunnalle myös puoluetoimikunnalle."

Kivisalo: Ehdotti asian pantavaksi pöydälle, jotta Svento saisi tulla kokoukseen.

Ampuja: Huomautti eräistä aikaisemmista kurinpitotapauksista. Sventolle on annettava oikeus purkaa itseään. Ehdotti ettei enää ryhtyisi mihinkään toimenpiteisiin asiassa, vaan se jätettäisiin v.v. sanomalehdissä julkaiseman lausuman varaan.

Huotari: Yhtyi muuten v.v. ehdotukseen paitsi ei siihen kohtaan, jossa kehoitettaisiin Sventoa eroamaan ulkoasiainvaliokunnan puheenjohtajan paikalta.

Hiltunen: Yhtyi v.v. ehdotukseen. Svento on ulkoasiainvaliokunnan puheenjohtajana ryhmän luottamusmiehen ominaisuudessa.

Wiik: Olen jo v.v. ollut sillä kannalla, ettei asia anna aiheita enempään toimenpiteisiin. On paikallaan antaa Sventolle varoitus, mutta häntä ei olisi kehoitettava eroamaan ulkoasiainvaliokunnan puheenjohtajan toimesta.

Kääriäinen: Kannatti Kivisalon ehdotusta. Syytettyäkin olisi kuultava.

Pekkala: Huomautti edelliselle, että Sventon olisi pitänyt kuten muidenkin ryhmän jäsenten saapua tähän kokoukseen. Ei kenellekään ole lähetetty erikoiskutsua.

Pyy: Yhtyi v.v. ehdotukseen. Sventon kanssa ei tavallinen rimimies ole voinut keskustella. Hänelle ehdotetaan varsin lievää rangaistusta.

Sundström: Yhtyi Huotariin siinä, ettei Sventoa kehoitettaisi eroamaan ulkoasiainvaliokunnan puheenjohtajan paikalta.

Salovaara: Sanoi sanoneensa Sventolle heti kun tämä poistui eduskunnan puhujalavalta, että sellaisen puheen jälkeen hänen paikkansa ei ole ryhmässä. Ehdotti että Svento eroitettaisiin ryhmän jäsenyydestä. Hänen puheensa oli ryhmää ja sen jäseniä törkeällä tavalla soivaava.

Hakkila: Huomautti Sventon asemasta puolueessa ja ryhmässä. Kukaan ei voi valittaa etteikö Sventoa ole kohdeltu hellävaraisesti. Häntä on kuritettu liian vähän. Jos jostakin toisesta henkilöstä olisi kysymys, ei pelkkä varoitus riittäisi.

Bryggari: Ei v.v. ehdotus ole liian ankara vaan pikemmin päinvastoin. Svento on ennenkin häväissyt eduskuntaa ja edustajia, mm hän on julkaissut kirjan "Eduskunta ja edustajat", jota ikl taholla on käytetty meitä vastaan. Yhtyi v.v. ehdotukseen.

Pitkäsilta: Yhtyi v.v. ehdotukseen. Se ei ole liian ankara.

Sillanpää: Yhtyi Hakkilan lausuntoon. Kannatti v.v. ehdotusta.

Salovaara: Luopui ehdotuksestaan, koska se edellyttäisi uuden ryhmäkokouksen ja sovinto-oikeuden asettamista tässä asiassa, niinkuin ryhmän säännöt määräsivät. Kannatti näin ollen v.v. ehdotusta.

Huotari: Ei pitänyt viisaana menettelynä sitä, että Sventoa kehoitetaan eroamaan ulkoasiainvaliokunnan puheenjohtajan toimesta.

Kuittinen: Yhtyi v.v. ehdotukseen.

Salmela-Järvinen: Jokaisella ryhmän jäsenellä olisi ollut tilaisuus mennä eduskunnan puhujalavalle keimailemaan kansalaisvapauksien puoltamisella. Kannatti v.v. ehdotusta.

Lepistö: Huomautti Huotarin lausunnon johdosta, että juuri nykyhetki paikoittaa hyväksymään v.v. ehdotuksen.

Keskustelun päätyttyä toimitetussa äänestyksessä

hylättiin ensin kaikilla äänillä (ääniä ei laskettu) kahta ääntä vastaan Kivisalon tekemä ehdotus.

Tämän jälkeen hyväksyttiin kaikilla äänillä (ääniä ei laskettu) kuutta ääntä vastaan v.v. ehdotus, joka täten tuli ryhmän päätökseksi.

3 §.

Ilmoitusasia.

Puheenjohtaja ilmoitti, että seuraava ryhmän kokous pidetään huomana, perjantaina 6/10 ryhmähuoneessa alkaen klo 12, ja v.v. kokous samana päivänä alkaen klo 11.

V a k u u d e k s i :

J. R. R. R.
Puheenjohtaja
H. P. P.
Sihteeri.

T a r k i s t e t t u :

O. H. H. *A. H. H.*

Pöytäkirja

Sosialidemokraattisen Eduskuntaryhmän valmistavan valiokunnan kokouksesta, joka pidettiin ryhmähuoneessa eduskuntatalossa 6 p:nä lokakuuta 1939. Saapuvilla olivat: Bryggari, Komu, Kuusisto, Lehtokoski, Linna, Lonkainen, Pekkala, Peltonen, O., Reinikainen, Syrjänen, Welling, Wiik ja Aattela sekä Kansan Työn päätoimittaja Leino. Puhetta johti Pekkala ja pöytäkirjan kirjoitti Aattela.

1 §.

Rautatien rakentaminen Rovaniemeltä Sodankylään.

Otettiin käsiteltäväksi ryhmän kannan määrääminen hallituksen esitykseen rautatien rakentamisesta Rovaniemeltä Sodankylään. (Asiaa on aikaisemminkin käsitelty.)

Kuusisto: Selosti asian käsittelyä valtiovarainvaliokunnan kulkulaitosjaostossa ja siellä kuultujen asiantuntijain lausuntoja. Toi esiin useita kielteisiä seikkoja mainitun radan rakentamisesta. Radan rakentamiseen kuluisi suurin osa suhdannerahastoa. Hallituksen esitys on annettu ennenkuin suuntaa on tutkittu. Asia on jaostossa pantu pöydälle. Ehdotti asian käsittelyn lykkättäväksi siksi kunnes valtiovarainvaliokunta on saanut hallituksen suunnitelman talousarvioesitykseen nyky tilanteen johdosta tehtävistä muutoksista.

Pekkala: Asian käsittelyssä ei näytetä tuovan mitään uutta esille. Työttömyysneuvosto on yksimielinen töiden järjestämisestä Lappiin. Vaikuttaa haetulta syytä kun vedotaan liikenteen vaikeutumiseen Jäämerellä. Malmialueista on saatu ristiriitaisia tietoja. Kuusiston ehdotus asian käsittelyn lykkäämisestä on maalaisliittolainen keksintö, sillä taholla kun haluttaisiin sijoittaa kaikki käytettävissä olevat varat puolustuslaitokseen.

Linna: Piti ihmeellisenä sitä, että meikäläiset miehet asettuvat vastustamaan hallituksen esitystä ja ryhtyvät juonitelemaan maalaisliittolaisten kanssa. Porkosen-Pahtavaaran malmialue ei ole merkityksetön, vaan se tulee olemaan tärkeä vientiämme silmällä pitäen.

Welling: Huomautti, että asian aikaisemmissa vaiheissa ei ole käsitelty sen rahallista puolta. Ei vastustanut hallituksen esitystä, jos rahat riittävät sen toteuttamiseen. Asia voisi olla jonkin aikaa pöydällä. On seurattava tilanteen kehittymistä.

Aattela: Hallituksen esityksessä on hyvin perusteltu nyt k.o. radan tarve. Yksistään työttömyyden torjumista silmällä pitäen olisi radan rakennustyöt aloitettava. Asian rahoituspuoli on uskottava hallitukselle. Täällä on esiinnytty kovin varmasti hallituksen esitystä vastaan. Tapahtuu ensi kerran jolloin suurimman hallituspuolueen taholta epäillään hallituksen kykyä hoitaa tämänluontoinen asia.

Peltonen, O.: Puhui ns.s. runkoratasuunnan puolesta. Ellei hallitus ole kovin kiinteästi esityksensä hyväksymisen kannalla, olisi se hylättävä.

Bryggari: Asia on tuotu ryhmään, jotta se ottaisi vastuulleen kysymyksen ratkaisun. On tahdottu saattaa asialliset näkökohdat v.v. ja ryhmän tietoon, jotta vastuun suuruus tunnettaisiin. Työasioiden järjestämisessä on otettava huomioon ei vain Lapin ja Perä-Pohjolan vaan koko maan tarpeet.

Reinikainen: Asia on kiireellisesti ratkaistava, jotta varat tulisivat sidotuiksi tuottaviin tarkoituksiin. Puhui vielä asian poliittisesta puolesta.

Kuusisto: Olisin iloinen, jos olisin yhtä helpos-
sa asemassa kun ryhmätoverini kulkulaitosvaliokunnassa. Siellä ei ole tarvinnut kiinnittää erikoista huomiota asian rahalliseen puoleen. Kulkulaitosvaliokunnan mietinnön perustelut ovat kielteiset vaikka ponsi onkin myönteinen. Lupasi totella ryhmän päätöstä.

Lehtokoski: Yhtyi Kuusiston epäilyihin. Ei ole kovin hyvä, että etelästä viedään työmiehiä kauas pohjoiseen.

Syrjänen: Oli hallituksen esityksen kannalla.

Keskustelun päätyttyä päätettiin kahdeksalla äänellä kolme ääntä vastaan, että asiaa ei ole valtiovarainvaliokunnassa eikä sen jaostossa pantava pöydälle vaan jarruttamatta käsiteltävä.

2 §.

Eräiden puolustuslaitoksen töissä olevien kirjelmä.

Esiteltiin eräiden Viipurin läänin alueella puolustuslaitoksen töissä olevien työläisten kirjelmä,

jossa kerrottiin poliittisluontoisista mielipidevainoista ja töistä eroittamisista.

Merkittiin saapuneeksi ja kirjelmä saatetaan meikäläisten valtiovarainvaliokunnan jäsenten tietoon asianomaisella tavalla huomioonotettavaksi. (Sihteeri jättänyt tov. Hiltusen tehtäväksi saattaa kirjelmän sisältö mm. puolustusministerin tietoon.)

V a k u u d e k s i :

Harjo Penttinen
Puheenjohtaja.
Uuno Penttinen
Sihteeri.

Pöytäkirja

Sosialidemokraattisen Eduskuntaryhmän kokouksesta, joka pidettiin ryhmähuoneessa eduskuntatalossa 6 p:nä lokakuuta 1939. Nimenhuudossa merkittiin poissaoleviksi: Ampuja, Andersson, G., Fagerholm, Hakkila, Hiilelä, Kekäläinen, Koivulahti-Lehto, Lepistö, Lonkainen, Metsäranta, Räisänen, Salmenoja, Salovaara, Sillanpää, Sundström, Sven-to, Tanner, Turkka, Wirtanen, Voionmaa ja Väisänen. Puhetta johti Pekkala ja pöytäkirjan kirjoitti Aattela.

1 §.

Läsnäolo-oikeus.

Päätoimittaja Jalmari Leino Viipurista, entinen ryhmän jäsen, pyysi lupaa saapuvillaoloon ryhmän kokouksessa, suosittelee Pekkala.

Pyyntöön suostuttiin.

2 §.

Rautatien rakentaminen Rovaniemeltä Sodankylään.

Otettiin jälleen käsiteltäväksi hallituksen esitys rautatien rakentamisesta Rovaniemeltä Sodankylään.

Valmistava valiokunta ehdotti, että asia olisi viivytyksettä käsiteltävä valtiovarainvaliokunnassa. Ehdotus johtuu siitä, että on ehdotettu asia pantavaksi pöydälle siksi kunnes hallitus on ehtinyt antaa valtiovarainvaliokunnalle suunnitelman nykyisen tilanteen johdosta talousarvioesitykseen tehtävistä muutoksista.

Kuusisto: Selosti asian käsittelyä valtiovarainvaliokunnan kulkulaitosjaostossa. Toi esiin monia hallituksen esitykselle kielteisiä seikkoja. Asian rahataloudellinen puoli on huolestuttava. Työttömyyden hoitaminen kävisi tämän esityksen hyväksymisen jälkeen Etelä-Suomessa vaikeaksi. Rautatien rakentamista puoltavat syyt ovat vähentyneet. Asian tutkiminen vie kaksi viikkoa, miksi ei siis voida lykätä kysymyksen käsittelyä valiokunnassa.

Kulovaara: Oli hallituksen esityksen hyväksymisen kannalla. Ei ole esitetty pätevää syytä käsittelyn lykkäämiseen. Valtiovarainministeri ja kulkulaitosministeri puoltavat esityksen hyväksymistä.

Penttala: Huomautti että radan vastustajat ovat keksi-

neet paljon verukkeita viivyttyäkseen ratkaisua ja jarruttaakseen hallituksen esityksen toteuttamista.

Reinikainen: Kulkulaitosministeri, tov. Salovaara ilmoitti, että asiaa ei saa yhtään lykätä. Kun asian ovat toverit Salovaara ja Tanner panneet alulle, ei sitä pitäisi ryhmän taholta vastustaa.

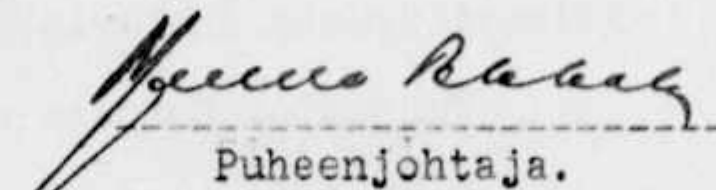
Peltonen, M.: Kertoi oloista Perä-Pohjolassa. Siikäläisestä väestöstä elää suuri osa metsätöiden varassa, ellei niitä ole seuraa työttömyys. Ryhmän olisi yksimielisesti hyväksyttävä hallituksen esitys.

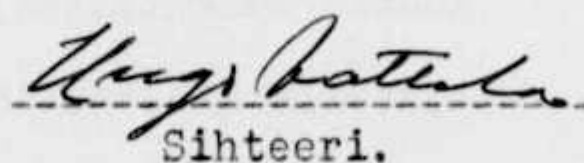
Bryggari: Kertoi eräistä asiaan liittyvistä seikoista kuten malmitutkimuksista, radan kannattavuuslaskelmista, työttömyysasiain hoitamisesta, rahoituskymyksestä j.n.e. Sanoi kannattavansa hallituksen esitystä, jos ryhmä on sen kannalla.

Hiltunen: Minusta tuli tämän radan kannattaja kun kuulin eräässä paikassa, että kaikki siviilityöt pitäisi lopettaa ja varat käyttää puolustuslaitoksen tarpeisiin. Poikkeukselliset olot huomioonottaen tämä asia pitäisi päättää mahdollisimman nopeasti.

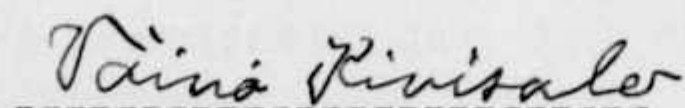
Keskustelun päätyttyä hyväksyttiin v.v. ehdotus sekä päätettiin lisäksi, että ryhmä pysyy aikaisemmin tekemässään päätöksessä, jota ryhmän jäsenten on noudatettava.

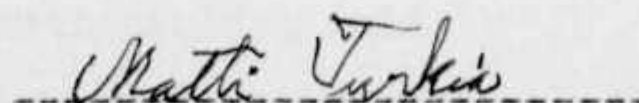
V a k u u d e k s i :

Puheenjohtaja.

Sihteeri.

T a r k i s t e t t u :

Taina Kivisalo

Matti Turkin

P ö y t ä k i r j a

Sosialidemokraattisen Eduskuntaryhmän valmistavan valiokunnan kokouksesta, joka pidettiin ryhmähuoneessa eduskuntatalossa 12 p:nä lokakuuta 1939. Saapuvilla olivat: Bryggari, Hakkila, Kulovaara, Lepistö, Linna, Lonkainen, Pekkala, Peltonen, O., Rantala, Reinikainen, Räisänen, Welling, Wiik ja Aattela sekä ministerit Fagerholm ja Tanner ja puoluesihteerit Aaltonen. Puhetta johti Pekkala ja pöytäkirjan kirjoitti Aattela.

1 §.

Rikosten uusimista ja rangaistusten yhdistämistä koskevan lainsäädännön uudistaminen.

Otettiin käsiteltäväksi hallituksen esitys rikosten uusimista ja rangaistusten yhdistämistä koskevan lainsäädännön uudistamiseksi.

Pekkala: Ryhmän asettama toimikunta on, harkittuaan minkälaisia muutoksia hallitukseen esitykseen, sellaisena kuin sen lakivaliokunta on hyväksynyt, olisi tehtävä, päättänyt ehdottaa, että 6 luvun 5 §:ään otettaisiin seuraava uusi momentti: "Tätä lakia älköön sovellettako niistä rikoksista tuomittuihin rangaistuksiin, joista rikoslain 11 luvun 2 §:n 3) kohdassa, 3 ja 4 a §:ssä sekä 16 luvun 24 §:ssä säädetään."

Hakkila: Huomautti, että ryhdytään kovin myöhäisessä käsittelyvaiheessa ehdottamaan muutoksia lakiesitykseen.

Wiik: Ei tämä ole aivan uusi menettely, sillä on aikaisemminkin niin jouduttu tekemään. Sitä ei kuitenkaan voi suositella tavaksi otettavaksi.

Asiasta puhuivat vielä Hakkila ja Kulovaara.

Keskustelun päätyttyä päätettiin ryhmälle ehdottaa, että ryhmä hyväksyisi e.m. toimikunnan ehdotuksen.

Tämän jälkeen keskusteltiin voimaantulosäännöksestä.

Räisänen: Ehdotti, että voimaantulosäännöksestä poistettaisiin lain takautuvaisuutta koskeva kohta.

Päätettiin ryhmäkokoukselle ehdottaa, että ryhmä hyväksyisi voimaantulosäännöksen lakivaliokunnan mietinnön mukaisena.

2 §.

Ryhmäkuri.

Ryhmän 5/10-39 tekemän päätöksen mukaisesti oli ryhmän jäsenelle R. Sventolle lähetetty kirjelmä, jossa häntä kehoitettiin eroamaan ulkoasiainvaliokunnan puheenjohtajan toimesta (ote 5/10-39 pidetyn ryhmäkokouksen pöytäkirjasta). Tähän kirjelmään oli R. Svento lähettänyt vastauksen, joka nyt kokoukselle esiteltiin. (Liite 1) Sventon kirjelmästä ilmeni, että hän ei aio erota ulkoasiainvaliokunnan puheenjohtajan toimesta ja että hän toivoo ryhmän ottavan asian uudelleen käsiteltäväkseen. Puheenjohtaja jätti asian keskusteltavaksi.

Hakkila: Ehdotti, että nykyisissä oloissa ei ryhdyttäisi enempiin toimenpiteisiin Sventoa vastaan.

Räsänen: Kannatti Hakkilan ehdotusta.

Bryggari: Ryhmän päätös on pantava täytäntöön.

Welling: Yhtyi Hakkilan ehdotukseen. Helmikuusahan asia voidaan ottaa uudelleen esille.

Linna: Kannatti Hakkilan ehdotusta.

Lepistö: Ehdotti asian pantavaksi pöydälle.

Bryggari: Asia on nyt päätettävä.

Wiik: Svento teki väärin siinä, ettei hän eronnut ulkoasiainvaliokunnan puheenjohtajan toimesta. Kannatti Hakkilan ehdotusta.

Tanner: Täällä tunnutaan olevan kovin anteeksi-antavaisella tuulella. Svento olisi pitänyt eroittaa ryhmän jäsenyydestä. Ellei Svento eroa ulkoasiainvaliokunnan puheenjohtajan toimesta pitäkööt meikäläiset jäsenet huolen siitä, että hänen on pakko erota, hehän esim. voivat olla poissa kokouksista niin kauan kunnes hän on eronnut.

Hakkila: Ei samasta asiasta voi antaa kahta rangaistusta. Svento on saanut ankaran varoituksen ja se voisi nyt riittää.

Kulovaara: Ryhmä joutuu noloon asemaan ellei se mitään tässä asiassa tee.

Bryggari: Ehdotti, että Svento erotettaisiin ryhmän jäsenyydestä.

Keskustelun päätyttyä hyväksyttiin kuudella äänellä neljää ääntä vastaan Hakkilan ehdotus, joten ryhmäkokoukselle päätettiin ehdottaa, että ryhmä ei ryhtyisi

enempiin toimenpiteisiin Sventoa vastaan.

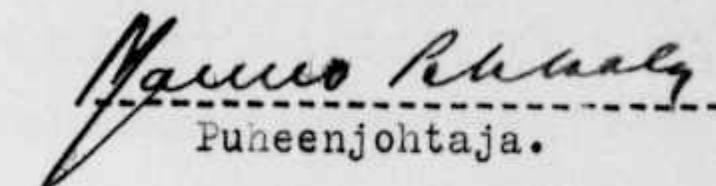
3 §.

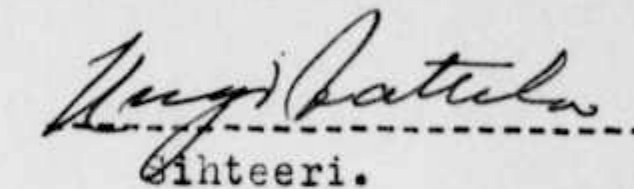
Lomanpyyntö.

Halonen pyysi lomaa eduskuntatyöstä 17-21/10-39 päivien väliseksi ajaksi.

Ryhmäkokoukselle ehdotetaan, että pyyntöön ei suostuttaisi.

V a k u u d e k s i :

Puheenjohtaja.

Sihteeri.

Pöytäkirja

Sosialidemokraattisen Eduskuntaryhmän kokouksesta, joka pidettiin ryhmähuoneessa eduskuntatalossa 12 p:nä lokakuuta 1939. Nimenhuudossa merkittiin poissaoleviksi: Jokinen, Komu, Kuusisto, Lehtokoski (sairas), Malkamäki, Salmela-Järvinen, Salovaara, Silanpää, Sinisalo, Svento, Syrjänen, Wirtanen, Voionmaa ja Väisänen. Puhetta johti Pekkala ja pöytäkirjan kirjoitti Aattela.

1 §.

Lomanpyyntö.

Halonen pyysi lomaa eduskuntatyöstä 17-21/10-39 päivien väliseksi ajaksi.

Päätettiin v.v. ehdotuksesta, että pyyntöön ei suostuta.

2 §.

Rikosten uusimista ja rangaistusten yhdistämistä koskevan lainsäädännön uudistaminen.

Otettiin käsiteltäväksi hallituksen esitys rikosten uusimista ja rangaistusten yhdistämistä koskevan lainsäädännön uudistamiseksi.

Valmistava valiokunta ehdotti, että asian toisessa käsittelyssä ryhmän taholta ehdotettaisiin, että 6 luvun 5 §:ään otettaisiin seuraava uusi momentti: "Tätä lakia alkoon sovellettako niistä rikoksista tuomittuihin rangaistuksiin, joista rikoslain 11 luvun 2 §:n 3) kohdassa, 3 ja 4 a §:ssä sekä 16 luvun 24 §:ssä säädetään." Voimaantulosäänös esityksen mukaan.

Ampuja: Ellei lakiin saada huomattavampia muutoksia aikaan olisi se hylättävä tai äänestettävä lepäämään yli vaalien.

Erich: Lakiin ei olisi sisällytettävä maanpetosta koskevaa kohtaa. Selosti eräitä lain yksityiskohtia. Kannatti v.v. ehdotusta.

Hakkila: Huomautti, että ryhmän taholta esitetään nyt kovin myöhäisessä käsittelyvaiheessa muutosehdotus, jonka läpi meno tuntuu vaikealta.

Räisänen: Teki eräitä huomautuksia lakiesitystä vastaan. Ehdotti, että 6 luvun 5 §:ään lisättäisiin seuraava uusi momentti: "Tämän luvun säännöksiä käytettäessä ei ole otettava

lukuun niitä rikoksia, joista rikoslain 11,12,13 tai 14 luvussa taikka 16 luvun 24 §:ssä säädetään."

Kulovaara: Hyväksyi v.v. ehdotuksen.

Wiik: Huomautti maanpetoskäsitteen laajentumisesta. Kannatti Räisäsen ehdotusta.

Ampuja: Kannatti Räisäsen ehdotusta.

Erich: Asiaa on katsottava laajemmalla kannalta. Huomautti, että nykyisin voimassaolevan lain mukaan petosrikokset eivät joudu uusintarikoksina käsiteltäviksi.

Hakala: Huomautti, että sakkorangaistuksia ei lueta uusintarikoksiksi. Esitys antaa kyllä aihetta vakaviin epäilyihin. Esitys on huolellisesti valmisteltu.

Keskustelun päätyttyä hyväksyttiin suurella äänten enemmistöllä (ääniä ei laskettu) v.v. ehdotus, joka siten tuli ryhmän päätökseksi.

3 §.

Ryhmäkuri.

Ryhmän 5/10-39 tekemän päätöksen mukaisesti oli ryhmän jäsenelle Sventolle annettu pöytäkirjanotteella tieto ryhmän päätöksestä, jonka mukaan hänen olisi erottava ulkoasiainvaliokunnan puheenjohtajan toimesta. Ryhmän päätöksen johdosta oli R. Svento lähettänyt vastauksen, joka nyt kokoukselle esiteltiin. (Liitteenä v.v. kokouksen pöytäkirjassa 12/10-39.)

Valmistava valiokunta ehdotti, että ryhmä ei ryhtyisi enempiin toimenpiteisiin Sventoa vastaan.

Eryggari: Koska Svento ei ole noudattanut ryhmän päätöstä on se merkinä siitä, että hän edelleenkin haluaa niskotella ryhmää vastaan. Ehdotti, että Svento erotetaan ryhmän jäsenyydestä.

Tanner: Näyttää siltä, että sitä mukaa kun tapaus siirtyy kauemmaksi menneisyyteen, lepytään ja annetaan anteeksi. Jos Sventon erottamisesta olisi viimekerralla, kun asia oli esillä, äänestetty, olisi hän varmasti tullut erotetuksi ryhmän jäsenyydestä.

Liite

Liite 1 v.v. pöytäkirjaan 12/10-39.

Sos. Dem. Eduskuntaryhmä,

Täällä.

Kirjelmäni johdosta 6 p:ltä lokakuuta

saan täten saattaa arv. ryhmän tietoon, että ryhmän kehoituksen noudattaminen - sikäli kuin kysymys koskee minun eroamistani ulkoasiainvaliokunnan puheenjohtajan toimesta - käy minulle sekä asiallisesti että muodollisesti mandottomaksi voimassa olevan valtiopäiväjärjestyksen puitteissa. Sitäpaitsi puheenjohtajan vaihdos keskellä toimikautta ja vieläpä maallemme niin kovin vakavana ulkopoliittisena hetkenä voisi vaikuttaa hämmentävästi ulospäin.

Koska olen tullut yksimielisyyden merkeissä valituksi ulkoasiainvaliokunnan puheenjohtajaksi ja katsoen siihen, että sanotulla luottamustoimella ei voi olla valtiopäiväjärjestyksen mukaisesti mitään yhteyttä kurinpidollisten päätösten kanssa oletan, että Sos. dem. eduskuntaryhmä, ylläesitettyjen näkökohtien perusteella, ottaa asian uudelleen käsiteltäväkseen.

Helsingissä lokakuun 10 p:nä 1939.

Reinf. Svento.

Svento kieltäytyy noudattamasta ryhmän antamaa neuvoa. Jos tahdotaan pitää ryhmässä kuria, on Svento erotettava ryhmän jäsenyydestä. Kannatti Bryggarin ehdotusta.

Mustasilta: Yhtyi v.v. ehdotukseen.

Hakkila: Jos viimekerralla kun asia oli esillä, olisi päätetty Sventon erottamisesta, niin sitä vastaan ei voisi olla huomauttamista. Sventon kirjelmässä on huomioonotettavia kohtia. Hänen kieltäytymistään noudattamasta ryhmän päätöstä ei ole katsottava uudeksi rikokseksi. Yhtyi v.v. ehdotukseen.

Hiltunen: Ehdotti, että asia pantaisiin pöydälle.

Kuittinen: Kannatti Bryggarin ehdotusta.

Rantala: Katsoi ettei Sventoa voida enää tuomita uuteen rangaistukseen samasta asiasta.

Pekkala: Ei ole kysymys toiseen kertaan rankaisemisesta samasta asiasta. Svento ei ole noudattanut ryhmän neuvoa ja nyt keskustellaan siitä, mitä tämän johdosta on tehtävä.

Ampuja: Valmistavan valiokunnan enemmistön kanta on hyvä.

Pyy: Kannatti Bryggarin ehdotusta.

Kivisalo: Kannatti Hiltusen ehdotusta.

Lepistö: Samoin.

Keskustelun päätyttyä äänestettiin ensin asian pöydälle panemisesta ja tässä äänestyksessä päätettiin 34 äänellä 29 ääntä vastaan jatkaa asian käsittelyä. Tämän jälkeen äänestettiin v.v. ehdotuksesta, joka hylättiin 36 äänellä 21 ääntä vastaan, joten ryhmä päätti jatkaa sääntöjen määrämällä tavalla asian käsittelyä seuraavassa ryhmäkokouksessa.

4 §.

Eräitä tiedusteluja hallituksen meikäläisille jäsenille.

Ampuja: Tiedusteli onko hallitus tietoinen siitä, että sotilasjohdon toimesta on Helsingin työväentalo miehitetty sotilailla. Juhlasali ja molemmat ravintolat ovat reserviläisten käytössä.

Tanner: Näitä asioita on katseltava suurena ryhmänä.

On koetettu saada vapaaksi ammatillisten järjestöjen toimitukset ja eräitä järjestelyjä onkin jo tässä suhteessa toimeenpantu.

Aaltonen: Helsingin työväentalon miehittäminen tapahtui aivan äkillisesti, siitä ei aikaisemmin tehty minkäänlaista ilmoitusta. Asia on kuitenkin sellainen, ettei sitä ryhmä voi hoitaa.

Hakkila: Piti tärkeänä, että työväentalot olisivat miehityksistä vapaina.

Räisänen: Hallituksen pitäisi toimia niin, että työväentalot saataisiin vapaaseen käyttöön.

Kuittinen: Ilmoitti, että Viipurin läänin itäisen vaalipiirin alueella useat työväentalot ovat miehittyinä.

Kajala: Tiedusteli onko hallitus suunnitellut yleisen moratorion aikaansaamista. Ehdotti että v.v. koettaisi saada hallituksen kanssa yhteyttä tämän asian aikaansaamiseksi.

Tanner: Yleinen moratorio on kaksiteräinen miekka. Maksut lakkaavat. Palkat jäävät saamatta. Työt seisovat. Asia on toinen niihin nähden, jotka ovat kutsutut reservin kertausharjoituksiin. Heidän maksujensa lykkäytymisestä on jo annettu asetus.

Rydberg: Yhtyi Kajalaan. Kiinnitti huomiota asevelvollisten omaisten avustuksien viivästymiseen. Avustuksen saantia olisi yksinkertaistettava.

Räisänen: Tiedusteli onko hallitus jo tehnyt päätöstä kunnallisvaalien lykkäämisestä. Asia olisi piakkoin ratkaistava.

Kuittinen: Yhtyi edelliseen. Viipurin läänin it. vaalip. Sos.-dem. Piiritoimikunta on asiasta lähettänyt puoluetoimikunnalle kirjelmän.

Pyy: Huomautti eräistä reservin kertausharjoituksiin kutsumisen yhteydessä sattuneista tapauksista.

Tanner: Kunnallisvaaleista tullaan antamaan eduskunnalle esitys, että vaalit lykättäisiin vuodella eteenpäin. Vastasi Pyy huomautuksiin.

V a k u u d e k s i :

Maurice R. R. R.
Puheenjohtaja.
H. J. J.
Sihteeri.

T a r k i s t e t t u :

K. K.

M. W. E.

P ö y t ä k i r j a

Sosialidemokraattisen Eduskuntaryhmän valmistavan valiokunnan kokouksesta, joka pidettiin 16 p:nä lokakuuta 1939 eduskuntatalossa ryhmän huoneessa. Saapuvilla olivat: Bryggari, Kulovaa-ra, Kuusisto, Lehtokoski, Lepistö, Linna, Lonkainen, Pekkala, Peltonen, O., Rantala, Reinikainen, Räisänen, Syrjänen, Tolonen, Welling, Wiik ja Aattela sekä ministeri Voionmaa. Puhetta johti Pekkala ja pöytäkirjan kirjoitti Aattela.

1 §.

Toisen varapuhemiehen vaali.

Sen johdosta, että eduskunnan toinen varapuhemies von Born oli tullut valituksi valtioneuvoston jäseneksi, on eduskunnalle valittava toinen varapuhemies ja ryhmän määrättävä kantansa vaalin suhteen.

Pekkala: Ilmoitti, että ruotsalaisen kansanpuolueen eduskuntaryhmä on kokoomuksen Linkomiehen valitsemisen kannalla, jota kokoomuksen ryhmä pitää ehdokkaanaan.

Bryggari: Ehdotti, että ryhmä kannattaisi Furu-hjelmin valitsemista toiseksi puhemieheksi.

Lehtokoski: Kannatti Bryggarin ehdotusta.

Welling: Ehdotti että ryhmä menettelisi joko niin, että äänestettäisiin tyhjillä lipuilla tai sitten kannatettaisiin kokoomuksen ehdokkaan valitsemista.

Tolonen: Kannatti Wellingin ehdotusta.

Reinikainen: Huomautti tilanteen vaikeudesta. Jos ruotsalaisen kansanpuolueen ryhmä asettaa oman ehdokkaan, niin häntä olisi äänestettävä, muussa tapauksessa ei olisi mentävä äänestämään jotakin sanotun ryhmän jäsentä toiseksi varapuhemieheksi.

Linna: Ryhmä on nyt vaikeassa asemassa. Ei katsonut voitavansa äänestää Linkomiestä.

Reinikainen: Ilmoitti että hänenkin on äänestettävä tyhjällä lipulla, jos ruotsalaisen kansanpuolueen ryhmä ei aseta omaa ehdokasta.

Bryggari: Ei voi tulla kysymykseen, että ryhmä kannattaisi kokoomuslaisen valitsemista toiseksi puhemieheksi.

Voionmaa: Näyttää suunnittelevan eräänlaista eduskunnan myötätunnon ilmausta kokoomuksen puolesta. Ei pitänyt tätä suo-

tavana.

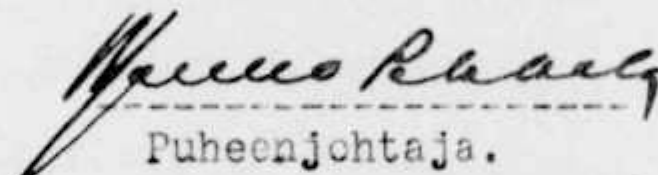
Syrjänen: Oli sitä mieltä, että ryhmä ei voi kannattaa kokoomuksen ehdokasta.

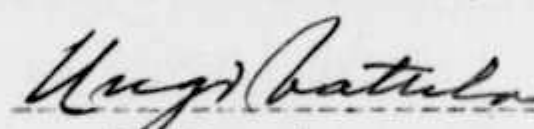
Kuusisto: Ehdotti "vapaiden käsien" myöntämistä.

Rantala: Kannatti Kuusiston ehdotusta.

Keskustelun päätyttyä toimitetussa äänestyksessä todettiin , että viisi v.v. jäsentä oli Furuhielmin valitsemisen kannalla ja neljä v.v. jäsentä kokoomuksen ehdokkaan valitsemisen kannalla. Tämän jälkeen päätettiin ryhmäkokoukselle ehdottaa, että ryhmän jäsenet saisivat tässä asiassa "vapaat kädet" , paitsi siinä tapauksessa, jos ruotsalaisen kansanpuolueen ryhmä asettaa oman ehdokkaan , ryhmän jäsenet äänestävät hänen valitsemisensa puolesta.

V a k u u d e k s i :

Puheenjohtaja.

Sihteeri.

Pöytäkirja

Sosialidemokraattisen Eduskuntaryhmän kokouksesta, joka pidettiin ryhmähuoneessa eduskuntatalossa 16 p:nä lokakuuta 1939. Nimenhuudossa merkittiin poissaoleviksi: Fagerholm, Hakkila, Kajala, Koivulahti-Lehto, Komu, Kupari, Malkamäki, Svento, Tanner ja Voionmaa. Puhetta johti Pekkala ja pöytäkirjan kirjoitti Aattela.

1 §.

Toisen varapuhemiehen vaali.

Sen johdosta, että eduskunnan toinen varapuhemies von Born oli tullut valituksi valtioneuvoston jäseneksi, on eduskunnalle valittava toinen varapuhemies ja ryhmän määrättävä kantansa vaalin suhteen.

Pekkala: Ilmoitti, että maalaisliiton, edistyksen ja todennäköisesti myöskin ruotsalaisen kansanpuolueen ryhmät ovat kokoomuksen ehdokkaan Linkomiehen valitsemisen kannalla.

Valmistava valiokunta ehdottaa asiassa annettavaksi "vapaat kädet", paitsi siinä tapauksessa, jos ruotsalaisen kansanpuolueen ryhmä asettaa oman ehdokkaan, ryhmän jäsenet äänestävät häntä toiseksi varapuhemieheksi.

Räisänen: Ei sanonut voivansa äänestää kokoomuksen ehdokasta.

Bryggari: Ehdotti, että ryhmä äänestäisi Furuhjelmia toiseksi varapuhemieheksi ja ellein näin voida tehdä, olisi äänestettävä tyhjillä lipuilla.

Lepistö: Ehdotti, että ryhmä kannattaisi kokoomuksen ehdokkaan valitsemista.

Kulovaara: On sopimatonta antaa kokoomukselle kiitosta sen menettelystä puolueettamme ja ryhmäämme kohtaan. On äänestettävä Furuhjelmia.

Paasonen: Kannatti Lepistön ehdotusta.

Pyy: Yhtyi Kulovaaran lausuntoon.

Kivisalo: Kannatti Lepistön ehdotusta.

Lehtokoski: Oli v.v. ehdotuksen kannalla.

Keskustelun päätyttyä hyväksyttiin äänestyksettä valmistavan valiokunnan ehdotus.

Tilanneselostus.

Kulkulaitosministeri S a l o v a a r a antoi ryhmälle lyhyehkön selostuksen nykyhetken tilanteesta. Hän mainitsi ensin, että hallituksen keskuudessa on perustettu eräälainen sotakapinetti, johon kuuluvat pääministeri, ulkoministeri, puolustusministeri, valtiovarainministeri, sotaväen päällikkö ja tasavallan presidentti. Tämän jälkeen puhuja selosti eräitä hallituksessa esillä olleita asioita.

Ministeri Salovaaran lopetettua selostuksensa päätti kokous lausua toivomuksenaan, että sille mahdollisimman pian annettaisiin hallituksen puolesta tilanneselostus.

V a k u u d e k s i :

Jouko Ruuska
Puheenjohtaja.

Kaj Mattila
Sihteeri.

T a r k i s t e t t u :

Ossi Hiltunen

Eino Rannio

Pöytäkirja

Sosialidemokraattisen Eduskuntaryhmän valmistavan valiokunnan kokouksesta, joka pidettiin ryhmähuoneessa eduskuntatalossa 17 p:nä lokakuuta 1939. Saapuvilla olivat: Bryggari, Hakkila, Kuusisto, Lehtokoski, Lepistö, Linna, Lonkainen, Pekkala, Peltonen, O., Rantala, Reinikainen, Räisänen, Syrjänen, Tolonen, Welling ja Aattela sekä puoluesihteerinä Aaltonen. Puhetta johti Pekkala ja pöytäkirjan kirjoitti Aattela. Kokous alkoi klo 12,30.

1 §.

Toisen varapuhemiehen vaali.

Puheenjohtaja ilmoitti, että puoluetoimikunnan taholta on lausuttu toivomus, että ryhmä ottaisi uudelleen käsiteltäväkseen toisen varapuhemiehen vaalikysymyksen. Tämän johdosta on v.v. ja ryhmä kutsuttu koolle. Jätti asian keskusteltavaksi.

Bryggari: Asian uudelleen esille ottamiseen ei ole mitään aihetta. Eilinen ryhmän päätös pitäisi tyydyttää kaikkia. Ryhmän kaikki jäsenet eivät voi äänestää kokoomuksen ehdokasta.

Aaltonen: Selosti puoluetoimikunnan kantaa. Nykyinen vakava tilanne on otettava huomioon. Moskovan neuvotteluista on kaikki ryhmät saatava vastuuseen.

Reinikainen: Selosti ruotsalaisen kansanpuolueen ryhmän kannanottoa. Kokoomus teki suuren virheen siinä, ettei se äskeisessä hallituspohjan laajentamishommassa esiintynyt yksimielisyyden merkeissä. Tässä tilanteessa on kuitenkin hyväksyttävä puoluetoimikunnan kanta. Kannatti Linkomiehen valitsemista toiseksi puhemieheksi.

Lepistö: Yhtyi edellisen puhujan kannanottoon.

Welling: Näissä oloissa voidaan äänestää Linkomiestä.

Lehtokoski: Emme voita mitään, vaikka äänestäisimme kokoomuksen ehdokasta. Eilinen päätös olkoon voimassa.

Räisänen: Yhtyi edellisen puhujan lausuntoon. Kokoomus käyttää tilannetta hyväkseen.

Pekkala: Huomautti, ettei kokoomukselta tarvitse mitään odottaa, vaikka sille annettaisiinkin toisen varapuhemiehen paikka.

Hakkila: Muistutti, että kokoomus on aina vuodesta

1920 alkaen esiintynyt puoluettamme vastaan. Ei tällä asialla saada aikaan suuria sinne tai tänne. Eiköhän riitä se, että ne ryhmän jäsenet, jotka katsovat voivansa antaa äänensä Linkomiehelle, sen tekevät.

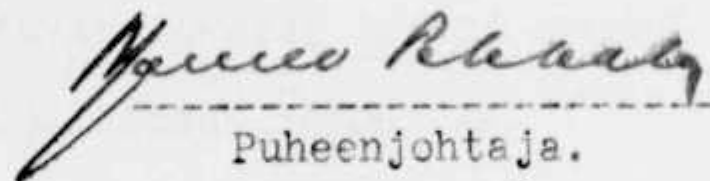
Wiik: Ei pitänyt sopimattomana sitä, että opposition edustaja asetetaan toisen varapuhemiehen paikalle. Asiasta ei olisi kuitenkaan tehtävä sitovaa päätöstä.

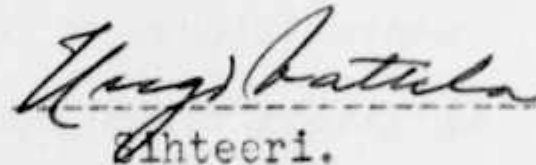
Bryggari: Puhui vielä eilisen päätöksen hyväksymisen puolesta.

Aaltonen: Huomautti, että puoluettoimikunnan kannanottoon on mm vaikuttanut eduskunnassa esille tulevat tärkeät ratkaisut.

Keskustelun päätyttyä toimitetussa äänestyksessä todettiin, että yhdeksän v.v. jäsentä kannatti eilisen päätöksen kannalla pysymistä ja kuusi v.v. jäsentä kannatti Linkomiehen äänestämistä toiseksi varapuhemieheksi ja ryhmän päätöksen tekemistä tästä.

V a k u u d e k s i :

Puheenjohtaja.

Sihteeri.

Pöytäkirja

Sosialidemokraattisen Eduskuntaryhmän kokouksesta, joka pidettiin ryhmähuoneessa eduskuntatalossa 17 p:nä lokakuuta 1939. Nimenhuudossa merkittiin poissaoleviksi: Fagerholm, Koivulahti-Lehto, Komu, Linna, Lonkainen, Paasonen, Salmenoja, Salovaara, Svento ja Voionmaa. Puhetta johti Pekkala ja pöytäkirjan kirjoitti Aattela. Kokous alkoi klo 13.

1 §.

Tilanneselostus.

Valtiovarainministeri T a n n e r antoi ryhmälle tilanneselostuksen. Hän kertoi aluksi eräitä seikkoja Moskovan neuvotteluista. Valtioneuvos Paasikiven kertoman mukaan alkoivat neuvottelut miellyttävämmiin kuin hän oli odottanut. Molempinpuolisesti on sovittu, että Neuvosto-Venäjän vaatimuksia ei vielä saateta julkisuuteen. On kuitenkin todettava, että vaatimukset ovat pitemmälle meneviä kuin mitä aikaisempien neuvottelujen perusteella oli ollut aihetta luulla. Venäläiset perustelevat vaatimuksiaan kokonaan sotilaallisilla syillä. He näköjään pelkäävät Saksan taholta tulevaa hyökkäystä. Suomessa on kutsuttu reservin kertausharjoituksiin noin 300,000 miestä, jotka kohta ovat täysin aseistetut. Tämä on aiheuttanut suuria mullistuksia säännöllisiin oloihin. On tapahtunut yksiä ja toisia erehdyksiäkin. Väestön vapaaehtoinen evakuointi on jo toteutettu. On myös keskusteltu hallituksen siirtymisestä ja tämän johdosta on suoritettu eräitä toimenpiteitä.

V i e n t i on ollut yllättävän hyvä. Yksistään USA:sta saadaan 11 miljoonaa dollaria. Sulfiittiselluloosa on myyty aivan loppuun. Myöskin tuontia on voitu harjoittaa, on mm hankittu viljaa ulkomailta. Luottotilanne on kehittynyt parempaan suuntaan aivan viime päivinä. Tunnettuahan on, että pankeista otettiin rahaa ulos varsin runsaasti ja Suomen Pankin täytyi tällöin ryhtyä luottolaitosten tukemistoimenpiteisiin. Rahaa on annettu pankeille ja setelikone ollut käynnissä. Valtion kassa on ollut suuresti rasitettu. Liikekannallepano tuottaa suuria menoja jokainen päivä. On toiveita ulkolaisen

lainan saamisesta. Talousarvion järjestäminen ensi vuotta varten tuottaa vaikeuksia. On laskettu tuloja olevan noin 1,5 miljoonaa vähemmän kuin hallituksen arviossa oli edellytetty ja menoissa suunniteltu tehtäväksi 800 miljoonan markan vähennys.

Huomautti lopuksi, että poliittisten kysymysten ja tärkeimpien asiain ratkaisu on ollut hallituksen käsissä ja sotilaallista puolta on johtanut sotilasjohto.

Bryggari: Tiedusteli onko reserviläisten kertausharjoituksiin kutsuminen siinä laajuudessa kun se on tapahtunut, toimeenpantu hallituksen myötävaikutuksella.

Tanner: Vastasi em. myönteisesti.

2 §.

Toisen varapuhemiehen vaali.

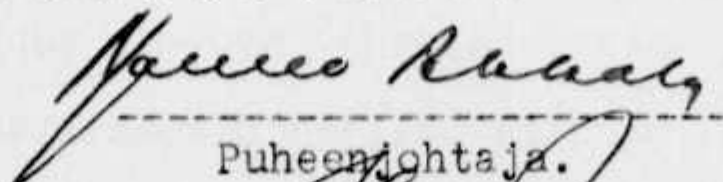
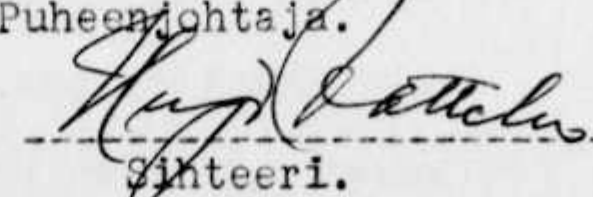
Puheenjohtaja ilmoitti, että puoluetoimikunnan taholta on lausuttu toivomus, että ryhmä ottaisi uudelleen käsiteltäväkseen toisen varapuhemiehen vaalikysymyksen. Tämän johdosta asia otetaan nyt jälleen käsiteltäväksi.

Valmistavan valiokunnan enemmistö on eilisen päätöksen kannalla.

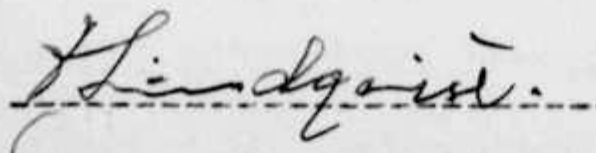
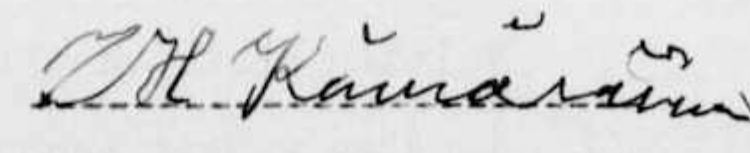
Tanner: Piti tärkeänä sitä, että Linkomiehen valitsemista voitaisiin kannattaa.

Todettiin, että ryhmä pysyy entisessä päätöksessään ja ryhmän jäsenillä on siis tässä asiassa "vapaat kädet".

V a k u u d e k s i :

Puheenjohtaja.

Sihteeri.

T a r k i s t e t t u :

Pöytäkirja

Sosialidemokraattisen Eduskuntaryhmän valmistavan valiokunnan kokouksesta, joka pidettiin ryhmähuoneessa eduskuntatalossa 19 p:nä lokakuuta 1939. Saapuvilla olivat: Bryggari, Komu, Lehtikoski, Lonkainen, Pekkala, Rantala, Reinikainen, Syrjänen, Tolonen, Wiik ja Aattela sekä ministeri Tanner ja puoluetoimikunnan edustajana S.K. Kilpi. Puhetta johti Pekkala ja pöytäkirjan kirjoitti Aattela.

1 §.

Lomanpyyntöjä.

Onni Peltonen pyysi lomaa eduskuntatyöstä kunnallisen tehtävän vuoksi lokakuun 20 päiväksi.

Sinisalo samoin kunnallisen tehtävän vuoksi samaksi päiväksi.

Syrjänen samoin.

Lindström samoin oikeusasian vuoksi lokakuun 23 ja 24 päiviksi.

Pyyntöjä puolletaan.

2 §.

Furuhjelmin kortti.

Esiteltiin Ragnar Furuhjelmin lähettämä kortti, jossa hän kiittää ryhmää siitä, että ryhmä on häntä muistanut 60-vuotispäivänään. (Liitteenä ryhmän pöytäkirjassa 19/10-39) Merkittiin saapuneeksi.

3 §.

Ryhmäkuri.

Sen johdosta, että kuluvan kuun 12 p:nä pidetyssä ryhmäkokouksessa oli ehdotettu, että ryhmän jäsen Svento erotettaisiin ryhmän jäsenyydestä, esitti puheenjohtaja asian kokouksen käsiteltäväksi.

Welling: Oli sitä mieltä, että asian käsittely olisi jätettävä helmikuuhun.

Bryggari: Ryhmä ei voi tässä asiassa ottaa kahdenlaisia kantoja. Asia on nyt vietävä loppuun.

Keskustelun päätyttyä jätettiin asia ryhmäkokouksen ratkaistavaksi ryhmän sääntöjen 19 §:n mukaisesti.

Rikosten uusimista ja rangaistusten yhdistämistä
koskevan lainsäädännön uudistaminen.

Sen johdosta, että ryhmän taholta otsakkeessa mainitun asian toisessa käsittelyssä tehty muutosehdotus ei ollut tullut hyväksytyksi, otettiin käsiteltäväksi ryhmän suhtautuminen tähän esitykseen.

Wiik: Esitti harkittavaksi lakiesityksen äänestämistä lepäämään yli vaalien.

Komu: Ei tämä nyt käsiteltävänä oleva esitys niin vaarallinen ole, että se pitäisi äänestää lepäämään yli vaalien.

Bryggari: Sivustakatsojasta on tuntunut siltä, että esitykseen olisi pitänyt saada se muutos, jota ryhmän taholta ehdotettiin.

Pekkala: Ei tämä taida varsin hyvä lakiesitys olla. Eri asia kuitenkin on sen vaalien yli äänestäminen.

Lehtokoski: Huomautti, että esitystä vastaan on tehty painavia muistutuksia.

Keskustelun päätyttyä päätettiin ryhmäkokoukselle ehdottaa, että ryhmä kannattaisi esityksen hyväksymistä, vaikka ryhmän taholta tehty muutosehdotus ei tullutkaan hyväksytyksi.

Hallituspohjan laajentaminen.

Puheenjohtaja ilmoitti, että edistyksen ryhmään kuuluvat Heiniö ja Ketonen ovat kääntyneet hänen puoleensa toivomuksella, että ryhdyttäisiin toimenpiteisiin eräiden ministeripaikkojen järjestämiseksi kokoukselle nykyisessä hallituksessa. On mainittu eräitä nimiäkin.

Puoluetoimikunta asiaa käsiteltyään on päättänyt, että hallituspohjan laajentamista puuhaaville on selvästi ilmaistava, että hallituspohjan laajentamisesta esitetyllä tavalla ei voi olla puhettakaan.

Valmistava valiokunta yhtyi puoluetoimikunnan kantaan.

V a k u u d e k s i :

Heikki Rautala
 Puheenjohtaja
Heikki Rautala
 Sihteeri

Ilmoitus ryhmän puolesta 19/10-39

Sosiaalidemokraattiselle työväenryhmälle

*Pyydän saada sydämällisesti kiittää
 siitä suuresta kunnioituksesta, jota Ryhmä minulle
 60-vuotispäiväni ositti. Kiitän kunnioitusta
 kiittäen sekä puheenjohtaja Pekkalan lausumista
 ystävällisistä sannoista.*

*Kunnioitellaan
 Ragnar Tammelin*

Pöytäkirja

Sosialidemokraattisen Eduskuntaryhmän kokouksesta, joka pidettiin ryhmähuoneessa eduskuntatalossa 19 p:nä lokakuuta 1939. Nimenhuudossa merkittiin poissaoleviksi: Fagerholm, Hakila, Jokinen, Koivulahti-Lehto, Kulovaara, Kuusisto, Lepistö, Lindqvist, Malkamäki, Metsäranta, Pekkala, Peltonen, M.H. Peltonen, O., Pitkäsilta, Pyy, Rydberg, Salmela-Järvinen, Salmenoja, Salovaara, Simonen, Svento, Toivonen ja Voionmaa. Puhetta johti Reinikainen ja pöytäkirjan kirjoitti Aattela.

1 §.

Furuhjelmin kortti.

Esiteltiin Ragnar Furuhjelmin lähettämä kortti, jossa hän kiittää ryhmää siitä, että ryhmä on häntä muistanut 60-vuotispäivänään. (Liite 1)

Merkittiin saapuneeksi.

2 §.

Lomanpyyntöjä.

Onni Peltonen pyysi lomaa kunnallisen tehtävän vuoksi eduskuntatyöstä lokakuun 20 päiväksi.

Syrjänen samoin kunnallisen tehtävän vuoksi samaksi päiväksi.

Sinisalo samoin kunnallisen tehtävän vuoksi samaksi päiväksi.

Lindström samoin oikeusasian vuoksi lokakuun 23 ja 24 päiviksi.

Valmistusvaliokunnan ehdotuksen mukaisesti pyyntöihin suostuttiin.

3 §.

Rikosten uusimista ja rangaistusten yhdistämistä koskevan lainsäädännön uudistaminen.

Otettiin käsiteltäväksi ryhmän kannan määrittäminen hallituksen esitykseen rikosten uusimista ja rangaistusten yhdistämistä koskevan lainsäädännön uudistamisesta.

Valmistava valiokunta ehdotti, että, vaikka ryhmän

taholta asian toisessa käsittelyssä tehty muutosehdotus ei tullutkaan hyväksytyksi, ryhmä kannattaisi esityksen hyväksymistä.

Ampuja: Ehdotti että ryhmän taholta tehtäisiin lain hylkääsehdotus sekä yli vaalien äänestämisehdotus. Hallitus voi antaa uuden ja paremmin valmistetun esityksen.

Erich: Ampuja ei tunne lakiesitystä, joten hän on viimeinen mies esittämään lain hylkäämistä ja yli vaalien äänestämistä.

Räisänen: Kannatti Ampujan ehdotusta. Lakia ei voida nykyisessä arveluttavassa muodossa hyväksyä.

Hakala: Olisi ollut parempi ettei tällaisena aikana olisi jouduttu k.o. esitystä käsittelemään. Tuomareille annetaan entistään paljon laajemmat valtuudet. Ei kannattanut lain hylkäämistä eikä yli vaalien äänestämistä, koska siihen ei olisi riittäviä perusteita, onpahan vain henkilökohtaisia epäilyjä.

Bryggari: Ei pitänyt mahdollisena yli vaalien äänestämistä.

Erich: Sanoi keskustelleensa lain sisällöstä myös hallituksen erään meikäläisen jäsenen kanssa ennen asian ratkaisua.

Rantala: Asia on ehkä liian nopeasti käsitelty. Esitys olisi pitänyt suuremmalla tarkuudella käsitellä. Kun valiokunnan mietintöön ei ole liitetty meikäläisten jäsenten vastalauseita, ei ole mahdollista äänestää lakia yli vaalien tai edes sen hylkäämisen puolesta.

Komu: Väitti, että asiaa oli lakivaliokunnassa perusteellisesti käsitelty. Epäilijät ovat kovin myöhään heränneet. Ei kannattanut hylkäämistä eikä yli vaalien äänestämistä.

Tanner: Eivät hallituksen meikäläiset jäsenet voi ottaa vastuulleen lain yksityiskohtia. En olisi ollut pahoillani, vaikka hallituksen esitykseen olisi tehty muutoksia. Tässä vaiheessa ei voida äänestää yli vaalien. Hylkäämisesityksen tekeminen on samantekevä asia, koska ehdotus ei kuitenkaan tulisi hyväksytyksi.

SOSIALIDEMOKRAATTINEN EDUSKUNTARYHMÄ

Kokous

19/10

klo

19 39

Asia:

Sventon voiton mielisyyden

Esittäm.

ehdotus "Jaa"

Vastustam.

ehdotus "Ei"

	Jaa	Ei		Jaa	Ei
✓ Aarniokoski	1		✓ Malmivuori	1	
✓ Aattela	1		✓ Metsäranta		
✓ Ampuja		1	✓ Mustasilta	1	
✓ Andersson, G.	1		✓ Mäkeläinen	1	
✓ Andersson, K.			✓ Nokelainen	1	
✓ Bryggari	1		✓ Paasonen		1
✓ Erich	1		✓ Pekkala		
✓ Eskola	1		✓ Peltonen, M. H.		
✓ Fagerholm			✓ Peltonen, O.		
✓ Hakala			✓ Penttala	1	
✓ Hakkila			✓ Perho		1
✓ Halonen			✓ Pitkäsilta		
✓ Hiilelä		1	✓ Pyy		
✓ Hiltunen		1	✓ Raatikainen, J.	1	
✓ Huotari	1		✓ Raatikainen, U.	1	
✓ Hämäläinen	1		✓ Rantala		1
✓ Jokinen			✓ Raunio	1	
✓ Juutilainen	1		✓ Reinikainen	1	
✓ Kajala	1		✓ Rydberg		
✓ Karjalainen		1	✓ Räisänen		1
✓ Kekäläinen	1		✓ Salmela-Järvinen		
✓ Kettunen	1		✓ Salmenoja		
✓ Kilpi	1		✓ Salovaara		
✓ Kivisalo		1	✓ Sillanpää	1	
✓ Koivulahti-Lehto			✓ Simonen		
✓ Komu		1	✓ Simisalo	1	
✓ Koponen	1		✓ Sundström		1
✓ Kuittinen	1		✓ Svento		
✓ Kujala	1		✓ Syrjänen		
✓ Kulovaara			✓ Tanner	1	
✓ Kupari	1		✓ Tervo	1	
✓ Kuusisto			✓ Toivonen		
✓ Kämäräinen	1		✓ Tolonen		
✓ Kääriäinen		1	✓ Turkia	1	
✓ Lehtokoski		1	✓ Turikka		1
✓ Lehtonen	1		✓ Turtunen	1	
✓ Lepistö			✓ Welling		1
✓ Lindqvist			✓ Wenman	1	
✓ Lindström	1		✓ Wiik		1
✓ Linna		1	✓ Wirtanen	1	
✓ Lonkainen		1	✓ Voionmaa		
✓ Lumme		1	✓ Väisänen	1	
✓ Malkamäki					

202

Kivisalo: Ryhmä ei voi esitystä hylätä eikä äänestää yli vaalien.

Hämäläinen: Oli esityksen hyväksymisen kannalla.

Ampuja: Sanoi saaneensa eräästä Hakalan aikaisemmasta lausunnosta sellaisen käsityksen, että esitykseen on vaikea tehdä muutoksia ja että se on sen vuoksi paras hylätä. Huomautti, että suuressa valiokunnassa on koetettu tehdä muutoksia lakiesitykseen.

Asiasta puhuivat vielä Komu ja Erich.

Keskustelun päätyttyä hyväksyttiin kaikilla äänillä neljää ääntä vastaan v.v. ehdotus.

4 §.

Ryhmäkuri.

Sen johdosta, että lokakuun 12 pnä pidetyssä ryhmäkokouksessa oli ehdotettu, että ryhmän jäsen R. Svento erotettaisiin ryhmän jäsenyydestä, esitti v.v., että ehdotuksesta nyt äänestettäisiin ryhmän sääntöjen 19 §:n mukaisesti.

Kivisalo: Ehdotti että asia pantaisiin pöydälle.

Ehdotusta ei kannatettu.

Halonen: Ilmoitti, että hän ei ota äänestykseen osaa, koska on valittu edustajaksi samasta piiristä kun Sventokin.

Puheenjohtaja Reinikainen huomautti, että muistutukset äänestystä vastaan on tehtävä äänestystoimituksen päätyttyä.

Keskustelun päätyttyä toimitetussa nimenhuutoäänestyksessä kannatti erottamisehdotusta 38 ryhmän jäsentä ja sitä vastusti 19 ryhmän jäsentä. Tämän jälkeen puheenjohtaja totesi, että erottamisehdotusta oli kannattanut sääntöjen edellyttämä määräenemmistö, joten R. Svento oli tullut erotetuksi ryhmän jäsenyydestä. (Äänestyslista liite 2)

V a k u d e k s i :

Oskari Rinne
Puheenjohtaja

Antti Kattila
Sihteeri.

T a r k i s t e t t u :

Alex Hämäläinen

Oskari Rinne

P ö y t ä k i r j a

Sosialidemokraattisen Eduskuntaryhmän valmistavan valiokunnan kokouksesta, joka pidettiin ryhmähuoneessa eduskuntatalossa 26 p:nä lokakuuta 1939. Saapuvilla olivat: Bryggari, Hakkila, Komu, Kulovaara, Kuusisto, Lehtokoski, Lepistö, Lonkainen, Rantala, Reinikainen, Räisänen, Tolonen, Welling, Wiik ja Aattela sekä ministerit Salovaara, Tanner ja Voionmaa. Puhetta johti Pekkala ja pöytäkirjan kirjoitti Aattela.

1 §.

Yhteys Ruotsiin.

Puheenjohtaja Pekkala ilmoitti, että ryhmien välisen neuvottelukunnan kokouksessa on keskusteltu eduskuntaryhmistä kokoonpannun lähetystön lähettämisestä Ruotsiin keskustelemaan ruotsalaisten parlamenttiryhmien kanssa. Ulkoministeriö ei ole pitänyt tätä sopivana. Sittemmin on ollut puhetta, että ruotsalaisia parlamentin jäseniä kutsuttaisiin yksityisinä henkilöinä tänne ja aivan viimeksi on puhuttu, että asiassa ryhdyttäisiin toimenpiteisiin ulkoministeriön taholta ja aloitteesta. Esitti keskusteltavaksi asiasta.

Wiik: Jos ei ole varmuutta toimenpiteen hyödyllisyydestä, ei siihen pitäisi ryhtyä.

Hakkila: Ei pitänyt toimenpidettä tällä hetkellä tarpeellisena.

Welling: Toimenpiteestä ei ole vastaavaa hyötyä.

Tanner: Asia on jokatapauksessa ennenaikainen. Olisi odotettava ainakin viikko tilanteen kehittymistä.

Keskustelun päätyttyä päätettiin ryhmäkokoukselle ehdottaa, että ryhmä ei tässä vaiheessa pitäisi tarpeellisena ryhtyä mihinkään toimenpiteisiin puheenjohtajan esittämässä asiassa.

2 §.

Reservin kertausharjoituksiin kutsuttujen ja muiden vaikeuksiin joutuneiden perheiden avustaminen.

Keskusteltiin reservin kertausharjoituksiin kutsuttujen ja muiden vaikeuksiin joutuneiden perheiden avusta-

misesta.

Lehtokoski: Selosti asiaa. Ehdotti, että ryhmän jäsenet luovuttaisivat yhden päivän palkan, siis 200 mk Sosialidemokraattiselle Työläisnaisliitolle käytettäväksi reservin kertausharjoituksiin kutsuttujen ja muiden vaikeuksiin joutuneiden perheiden avustamiseen.

Wiik: Valtiovallan on pidettävä huoli siitä, että reservin kertausharjoituksiin kutsuttujen perheet eivät kärsi puutetta.

Bryggari: Vastusti Lehtokosken ehdotusta.

Aattela: Ehdotti että ryhmän varoista myönnettäisiin k.o. tarkoitukseen käytettäväksi jokin summa, esim. 5000 markkaa.

Hakkila: Kannatti Lehtokosken ehdotusta ja puhui sen hyväksymisen puolesta.

Welling: Ei pitänyt suotavana, että ryhmän jäseniltä kerätään varoja e.m. tarkoitukseen, koska monilla heistä on läheisiä omaisia tai ystäviä avustettavanaan. Ei kuitenkaan halunut vastustaa Lehtokosken ehdotusta.

Lehtokoski: Puhui vielä ehdotuksensa puolesta.

Rantala: Kannatti Lehtokosken ehdotusta.

Räisänen: Kannatti Aattelan ehdotusta.

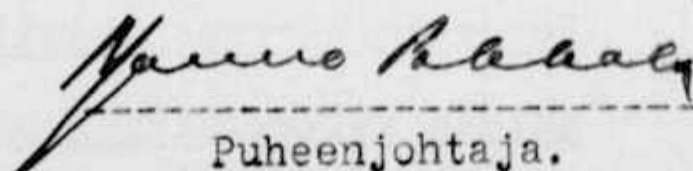
Tolonen: Kannatti Lehtokosken ehdotusta. Ryhmän varoista voitaisiin antaa korkeintaan yhden kuukauden aikana ryhmälle kertyneet jäsenverot.

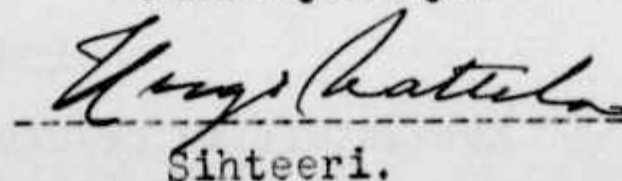
Komu: Kannatti Aattelan ehdotusta.

Asiasta puhuivat vielä Linna, Aattela ja Salovaara.

Keskustelun päätyttyä päätettiin ryhmäkokoukselle ehdottaa, että ryhmän varoista myönnettäisiin Sosialidemokraattiselle Työläisnaisliitolle 5000 markkaa käytettäväksi reservin kertausharjoituksiin kutsuttujen ja muiden vaikeuksiin joutuneiden perheiden avustamiseen.

V a k u u d e k s i :

Puheenjohtaja.

Sihteeri.

Pöytäkirja

Sosialidemokraattisen Eduskuntaryhmän kokouksesta, joka pidettiin ryhmähuoneessa eduskuntatalossa 26 p:nä lokakuuta 1939. Kokous alkoi klo 19. Nimenhuutoa ei toimitettu. Puhetta johti Pekkala ja pöytäkirjan kirjoitti Aattela.

1 §.

Yhteys Ruotsiin.

Puheenjohtaja P e k k a l a ilmoitti, että ryhmien välisessä neuvottelukunnassa on keskusteltu eduskuntaryhmistä kokoonpannun lähetystön lähettämisestä Ruotsiin keskustelemaan ruotsalaisten parlamenttiryhmien kanssa. Ulkoministeriö ei ole tätä pitänyt sopivana. Sittemmin on ollut puhetta, että ruotsalaisia parlamentin jäseniä kutsuttaisiin yksityisinä henkilöinä tänne ja aivan viimeksi on keskusteluissa esitetty, että asiassa ryhdyttäisiin toimenpiteisiin ulkoministeriön taholta ja aloitteesta.

Valmistava valiokunta ehdottaa, että ryhmä tässä vaiheessa ei pitäisi tarpeellisena ryhdyttäväksi minkäänlaisiin toimenpiteisiin e.m. asiassa.

Valmistavan valiokunnan ehdotus hyväksyttiin keskustelutta.

2 §.

Reservin kertausharjoituksiin kutsuttujen ja muiden vaikeuksiin joutuneiden perheiden avustaminen.

Keskusteltiin reservin kertausharjoituksiin kutsuttujen ja muiden vaikeuksiin joutuneiden perheiden avustamisesta.

Valmistava valiokunta ehdotti, että ryhmän varoista myönnettäisiin Sosialidemokraattiselle Työläisnaisliitolle 5000 markkaa käytettäväksi reservin kertausharjoituksiin kutsuttujen ja muiden vaikeuksiin joutuneiden perheiden avustamiseen.

Hiltunen: Ehdotti että ryhmän myöntämän avustuksen lisäksi jokainen ryhmän jäsen luovuttaisi yhden päivän palkan, siis 200 markkaa, Sosialidemokraattiselle Työläisnaisliitolle e.m. tarkoitukseen käytettäväksi.

Bryggari: Vastusti Hiltusen ehdotusta.

Hakkila: Hiltunen teki suotta ehdotuksensa. Asia-
ta ei nyt olisi pitänyt keskustella, vaan hyväksyä v.v.
ehdotus yksimielisesti.

Raatikainen, J.: Kannatti Hiltusen ehdotusta.

Aarniokoski: Huomautti, että useilla ryhmän jäse-
nillä on omilla paikkakunnillaan avustettavia. Yhtyi
v.v. ehdotukseen.

Pyy: Hiltusen ehdotus ei ole hyvä. Monet ryhmän
jäsenet ovat joutuneet jo avustamaan omaisiaan.

Lehtokoski: Selosti Sosialidemokraattisen Työläis-
nalisliiton avustustoimintaa. Ei tätä asiaa kenenkään pi-
täisi vihamielin käsitellä.

Keskustelun päätyttyä hyväksyttiin suurella ään-
ten enemmistöllä (ääniä ei laskettu) v.v. ehdotus, joka
siis tuli ryhmän päätökseksi.

3 §.

Tanner selostaa tilannetta.

Valtiovarainministeri T a n n e r antoi ryhmälle
mielenkiintoisen tilanneselostuksen. Aluksi puhuja ker-
toi matkasta Moskovaan, ryhtyen tämän jälkeen kuvaa-
maan ensimmäistä hänen mukana olonsa aikana pidettyä
istuntoa, jossa olivat saapuvilla Stalin ja Molotov
toiselta puolen sekä Paasikivi ja hän toiselta puolen.
Neuvottelu oli yksityiskohtainen. Stalin oli pääasias-
sa äänessä. Keskustelua suoritettiin ystävällisessä hen-
gessä. Neuvotteluissa oli välillä semmoinenkin aste, et-
tä suomalaiset keskeyttivät neuvottelut ja poistuivat.
Kun heille oli soitettu ja pyydetty neuvotteluja jatka-
maan, menivät he jonkin tunnin kuluttua uudelleen neu-
vottelemaan venäläisten kanssa. Tällöin venäläisten
taholta tehtiin uusi ehdotus, jonka johdosta he ilmoit-
tivat, että heidän on siitä neuvoteltava hallituksensa
kanssa.

Mitä sitten itse asiaan tulee on siitä sanottava,
että se on hyvin vakava juttu. Ulospäin on koetettu
näyttää virallista optimismia. Jos venäläisten vaati-
mukset on pakko hyväksyä, niin se merkitsee silloin
puolueettomuutemme saattamista kyseelliseksi ja Skan-

dinaavisen orientoitumisen loppumista.

Hallituksessa valmistellaan parhaillaan vastaehdotusta.
Hallitus tulee kuulemaan myöskin eduskuntaryhmien mieltä
asian johdosta.

Hakkila: Piti tärkeänä, että hallitus kääntyy asian
johdosta parlamentin puoleen.

Tanner: Keskenäistä asiaa ei voi tuoda eduskunnan
käsiteltäväksi. Selvää on, että ennenkuin mitään ratkaisevaa
voidaan meidän taholtamme esittää, eduskunnan on saatava
sanoa mielensä asian johdosta.

Keskustelun päätyttyä tähän kiitti puheenjohtaja тов.
Tanneria annetun selostuksen johdosta.

V a k u u d e k s i :

J. Tanner
Puheenjohtaja.
Harjoittaja
Sihteeri.

T a r k i s t e t t u :

Isak Penttola

Arvo Penttola

Pöytäkirja

Sosialidemokraattisen Eduskuntaryhmän valmistavan valiokunnan kokouksesta, joka pidettiin ryhmähuoneessa eduskuntatalossa 30 p:nä lokakuuta 1939. Saapuvilla olivat: Bryggari, Komu, Kulovaara, Lehtokoski, Lepistö, Linna, Lonkainen, Pekkala, Peltonen, O., Rantala, Reinikainen, Räisänen, Syrjänen, Tolonen, Welling, Wiik ja Aattela sekä ministeri Voionmaa ja puoluetoimikunnan edustajana S.K. Kilpi. Puhetta johti Pekkala ja pöytäkirjan kirjoitti Aattela. Kokous alkoi klo 14,30.

1 §.

Puheenjohtajan selostus.

Puheenjohtaja P e k k a l a esitti selostuksen valtioneuvostossa 28-29/10-39 pidetyistä neuvotteluista, joissa eri ryhmien puheenjohtajat olivat saapuvilla sekä 29/10-39 pidetystä kokouksesta, jossa osa v.v. ja puoluetoimikunnan jäseniä oli saapuvilla. (Katso ryhmän pöytäkirjaa 30/10-39.)

Kulovaara: Tiedusteli ketä v.v. jäseniä oli saapuvilla puheenjohtajan koollekutsumassa kokouksessa.

Wiik: Tiedusteli minkä perusteella v.v. ja puoluetoimikunnan jäseniä e.m. kokoukseen kutsuttiin. Puhujalle ei ollut kutsua tullut.

Komu: Totesi, että on harjoitettu valikointia siinä ketä e.m. kokoukseen kutsuttiin.

Wiik: Halusi saada todetuksi pari seikkaa. Tähän asti ei ole tahdottu saattaa Venäjän vaatimuksia julkisuuteen, koska on arveltu, että Neuvosto-Venäjä siten paremmin voisi supistaa vaatimuksiaan. Nyt asia kuitenkin alkaa olla valmiina ja niin eduskunta kuin koko kansakin pitäisi saattaa tapausten tasalle. Piti erittäin tärkeänä, että nyt jo ratkaistaisiin asian negatiivinen puoli.

Lepistö: Lausui tyytyväisyytensä puheenjohtajan selostuksen johdosta.

Lehtokoski: Puheenjohtajaa ei voida syyttää siitä, että hän ei voi saattaa ryhmän tietoon niitä seikkoja, joita hänelle on luottamuksellisesti uskottu.

Voionmaa: Huomautti, että neuvotteluasteella ei voida toimittaa kansanäänestystä asian johdosta.

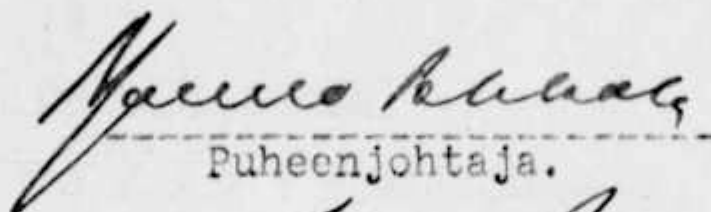
Linna: Huomautti, että Tarton rauhanneuvottelujen aikana pidettiin ryhmä tarkoin tapausten tasalla. Puheenjohtajan koollekutsumaan kokoukseen olisi pitänyt kutsua kaikki v.v. ja puoluetöimikunnan jäsenet.

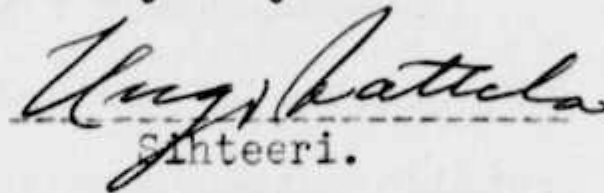
Tolonen: Huomautti, että häntä ei pitäisi epäillä. Vakuutti pitävänsä takanaan saamansa tiedot.

Asiasta puhuivat vielä Aattela, Syrjänen, Welling ja Voionmaa.

Kestustelun päätyttyä todettiin selostus saaduksi ja merkitään pöytäkirjaan.

V a k u u d e k s i :

Puheenjohtaja.

Sihteeri.